

NCHAA SÁ NĨ XINÍ TÉ JUÀÁ NDIHÌ NCHAA SÁ NĨ TECÚ DÓHO-DÉ

Xítohó Jesucristú xáhaⁿ-gă xii té Juàá nchaa nàcuáa cada-xi ñuyíú

¹ Te Yá Ndiõxí ní xáhaⁿ-gă xii Xítohó Jesucristú nchaa sá tá cùyatni vií-nă cada-xi ñuyíú-a cuèndá sá cùñaha-gă xii cue tée xìnu cuechi núú-gă, te Xítohó Jesucristú ní tendaha-gă iiⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gă ní quixi-xi ní cachí tnúhu-xi nchaa tnúhu-áⁿ xii yúhú té Juàá tée xìnu cuechi núú-gă, te nchaa tnúhu-áⁿ ndéé núú tutú-a. ² Te yúhú càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo nàcuáa ní càháⁿ Yá Ndiõxí, te càháⁿ ndáá tucu-í cuèndá Xítohó Jesucristú, ndihì cuèndá nchaa sá nĩ xiní-í.

³ Te váha táchú ñäyiu dàcuaha nchaa tnúhu ndéé núú tutú-a, te váha tucu táchú ñäyiu ndèdóho, te váha tucu táchú nchaa ñäyiu tniiⁿ nacuáa càháⁿ-xi, chi sa ta cùyatni vií-nă nduu càda-xi nchaa nacuáa càháⁿ-xi.

Té Juàá càdúha-dé tutú quíhíⁿ ndaha ndi ùsá xichi cue ñäyiu ndècu ichi Yá Ndiõxí

⁴ Te yúhú té Juàá càdúha-í tutú daquìxi-í ndi ùsá xichi núú ndécú nchòhó ñäyiu ndècu ichi Yá Ndiõxí ndécú dìstritú Àsiá. Te mee-gă ná chìndee chitúu ñaha-gă xii-ndo, te ío váha cuu iní-ndó cùndecu-ndo. Te cuëi ndéé sanaha diú-ni-gá ndécú, te diú-ni-gá ndécú cuëi vitna, te ducaⁿ-ni

cùndecu-gá cuéi ndéé núú cuàháⁿ núú věxi, te diú-ni ducaⁿ io na chìndee chitúu ñaha ndì usá cue espíritu ndécu nǚú-gă xii-ndo, te io váha cuu iní-ndó cùndecu-ndo. ⁵ Te diú-ni ducaⁿ na càda tucu Xítohó Jesucristú, te diú-gá cùú-gă Yaá càháⁿ ndáá, te diú-ni-gá ní xíhí-gá te díhna-gá ní ndoto, te dàtnùní ndéé cuèé-gá te ndoto cue ñáyiú ní xíhí, te diú-ni-gá táxí tnùní-gá nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiú ndècu ñuyíú-a. Te io cùu iní ñáhá-gă xii-o, te mee-gă ní sati níñí-gă te ní xíhí-gá núú cùrúxí sá cuéndá nchaa sá cuéhé sá dúhá quide-o, te ní ndada ndoo ní ndada nine-gá iní-ó, ⁶ te vitna ní quide ñaha-gă xii-o dàtná cue téé yìndaha ñáyiú, te ní quide ñaha tucus-gă xii-o dàtná cue dútú xínú cuéchi-o núú Tátá-gă Dútú Ndiõxí. Te vitna nchaa-o chí ná càchí-ó sá io càhnu cuu Xítohó Jesucristú, te io cùnuu-gá, te ducaⁿ-ni na cùnuu-gá ní caa ní quíhíⁿ. Te ducaⁿ na cùnduu.

⁷ ¡Te cundehe-ndo àndiu! Chi ichi xítí vícó quixi Xítohó Jesucristú, te nchaa ñáyiú ndècu ñuyíú-a quiní ñáhă-yu xii-gá, te tnàhá nchaa ñáyiú iiⁿ-ni cùu ndihí ñáyiú ní dánícuéhé ñáhá xìi-gá quiní ñáhă-yu, te nchaa ñáyiú xìndecu níhí ñuyíú, ñáyiú ná túú cùu váha iní ñáhá xìi-gá ndíhú iní-yu òré quiní ñáhă-yu xii-gá, te ndáá sá dúcáⁿ càda-xi.

⁸ Te Yá Ndiõxí càchí-gá: “Yúhú io cùnuu-í chi diú-í sa ndècu ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te diú-ni-í cundecu ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndihí nchaa sá io, chi yúhú cundecu-í ní caa ní quíhíⁿ”, duha càchí Yá Ndiõxí Yaá ndácú quide nchaandi tûhú sá vâha. Chi diú-ni-gá sa ndècu ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te diú-ni-gá ndécu-gă vitna, te

ducaⁿ-ni cùndecu-gá ni caa ni quíhíⁿ.

Té Juàá ní xiní-dé Xítohó Jesucristú Yaá ío cùnuu

9 Te yúhú té Juàá téé ndècu ndihí-ndo ichi Xítohó Jesucristú, tnàhá-í ndóhò-í cuéndá-gá dàtná ndóhó-ndó, te tnàhá-í nduu táchù-í cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo nüú ndécu Yá Ndiòxí táxi tnùní-gá. Te ío quide cahnu iní-ó cuéi nándi yáha-o ndècu-o sá cuéndá Xítohó Jesucristú. Te yúhú ní ngava-í vecaá iiⁿ ñuuú nání Pätmós, te ñuuú-áⁿ cáá xítí ndute làmár. Te ducaⁿ ní cuu cuéndá sá càháⁿ-í tnúhu Yá Ndiòxí, te càháⁿ váha-í cuéndá Xítohó Jesucristú.

10 Te iiⁿ nduu ndumìngú nduu nàtacá-ó chìñuhu-o Yá Ndiòxí ní quide ñaha Espíritú-gá xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te ní tecú dóho-í níhi ní càháⁿ iiⁿ sá ní càháⁿ ndàa sátà-í te dàtná níhi càháⁿ iiⁿ cútú ducaⁿ níhi ní càháⁿ-xi. **11** Te càchí sá càháⁿ-áⁿ:

—Yúhú sa ndècu-í ndéé cútñähá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-í cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndihí nchaa sá ío, te chido tnùní-n iiⁿ ñuuú tutú sá ná dànehé nüú ñähà-í xii-n, te daquíhíⁿ-n tutú-áⁿ ndí ùsá xichi nüú xíndecu cue ñáyiú ndècu ichi Yá Ndiòxí xíndecu distrítú Asiá, ndaha ñáyiú ñuuú Éfesú, ndaha ñáyiú ñuuú Èsmirná, ndaha ñáyiú ñuuú Përgamú, ndaha ñáyiú ñuuú Tiàtirá, ndaha ñáyiú ñuuú Sàrdís, ndaha ñáyiú ñuuú Filàdelfiá, ndaha ñáyiú ñuuú Laodiceá, nchaa ñáyiú ñuuú-áⁿ daquíhíⁿ-n tutú-áⁿ ndahá-yu —càchí sá càháⁿ-áⁿ.

12 Te ní nchóculhnu-í ndéhè-í nüú ná cùú sá càháⁿ-áⁿ, te ní xiní-í xínutnii úsá tnàhá sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ sá ndéé dité-xi, te nüú dité-xi-áⁿ yíndòdo iiⁿ caa candíl. **13** Te cuádava tnuú nchaa xíăⁿ ní xiní-í nútñii Yaá cáá dàtná cáá nchàa

nchoo ñáyiu ndècu ñuyíú-a, te nìhnu-gá iiⁿ dóó cání càa-xi ndéé núú sàhá-gá, te yìdúcúⁿnuu iiⁿ sìnhú ní cuáha mee-ni dìhúⁿ cuàáⁿ pèchú-gá. ¹⁴ Te idi díquí-gă cuìxíⁿ quíyí dàtná cuìxíⁿ idi dava mbéé, àdi yúhá să quéé òré quídé vixíⁿ-xi, te tìnùu-gá quídé-xí dàtná quídé-xí òré sàá itá ñuhú. ¹⁵ Te sáhá-gă súúní dàtasaⁿ-xi dàtná dàtasaⁿ sá nání bròncé òré càyú-xi ducaⁿ dàtasaⁿ-xi sáhá-gă, te dóndaha tnúhu càháⁿ-gá quídé-xí dàtná quídé-xí döndaha titní víhí yûte. ¹⁶ Te xio ndaha cùha-gá núndàha-gá úsá tnàhá chódíní, te mei yùhu-gá quéné iiⁿ yuchí cähnú ndéé úú xio núú-xi, te núú-gă quídé-xí dàtná quídé-xí núú nchicanchii òré súúní ngòyo cahni.

¹⁷ Te sá dúcáⁿ càa Yaá-áⁿ ní xiní-í núu xíáⁿ ní yùhú-í ní nduá-í núú-gă, te ní cuu-í dàtná iiⁿ téé ní xíhí sá dúcáⁿ io ní yùhú-í, dico mee-gă ní sacáⁿ ndodo-gá ndaha cùha-gá núú yiquí cùñú-í, te ní cachí-gá:

—Vá yùhú-n, chi diu-ni yùhú sa ndècu-í ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni yùhú cundecu-í ndéé ná sàá nduu ñàa-xi ndihí nchaa sá io. ¹⁸ Te yùhú cùù-í Yaá ní xíhí te ní ndoto-í, te vitna ndècu vívù-í, te ducaⁿ-ni cùndecu-í ní caa ní quíhíⁿ. Te yùhú cúnùu-í núú nchàa ñáyiu ní xíhí te diu-ni-í cúnùu-í núú ndécü-yu. ¹⁹ Te chido tnùní-n nchàa sá ní xiní-n-áⁿ iiⁿ núú tutú, ndihí nchaa nàcuáa cùu vitna, ndihí nchaa sá cádá-xí ndéé núú cuàháⁿ núú vëxi-gá. ²⁰ Te na càchí tnúhu-í xii-n nàcuáa quèe-xi ndi usá chódíní ní xiní-n yòtnii-í xio ndaha cùha-í, ndihí nàcuáa quèe-xi ndi usá sá ní cuáha mee-ni dìhúⁿ cuàáⁿ, sá ndéé dité-xi te yìndodo iiⁿ caa candíl núú díté-xi-áⁿ. Te ndi ùsá chódíní-áⁿ,

xíăⁿ cútú-xí să cútñùní iní-ó să ndécú ūsá cue téé xínu cuechi núú Yă Ndiõxí, te ndí ùsá cue téé-áⁿ ndécú-güedé ndí ùsá xichi núú ndécú ñáyiu ndècu ichi Yă Ndiõxí. Te cuéndá ndí ùsá sá ndèé dité-xi-áⁿ, xíăⁿ cútú-xí să cútñùní iní-ó să ndécú ūsá xichi ñáyiu ndècu ichi Yă Ndiõxí —duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ.

2

Tnúhu sá cútú-xí ñáyiu xíndecu ichi Yă Ndiõxí ndécú ñùú Éfesú

¹ Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítñá càháⁿ-gá iiⁿ núú tutú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yă Ndiõxí ndécú ñùú Éfesú sá cútú-xí cué ñáyiu xíndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha ní cachí-gá: “Yúhú cútú-í Yaá núndàha úsá chódíní xio ndaha cùha-í, te xíca cuu-í núú ndécú ndí usá sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, sá ndèé dité-xi te yìndodo iiⁿ caa candíl núú dité-xi. ² Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quíde nchohó ñáyiu xíndecu ichi Yă Ndiõxí ndécú ñùú Éfesú, te xìní-í sá io ndùcu ndee-ndo quide chiuⁿ-ndo cuendá-gá, te io quíde cahnu iní-ndó ndècu-ndo quide-ndo chiuⁿ-gá. Te xìní-í sá ñá túú tnàhí tnàhá iní-ndó nàcuáa quíde nchaa ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha. Te xìní tucu-í sá xító ndee-ndo cué téé càchí sá ní tendaha-í véxi càháⁿ tnúhu-í te ñá ndàá sá càháⁿ-güedé tnúhu-í, te ducaⁿ te cùtnuní iní-ndó să ñá ndàá sá càháⁿ-güedé tnúhu-í. ³ Te xìní tucu-í sá io ndòho-ndo quide-ndo chiuⁿ cuendá-í, te ducaⁿ io quíde cahnu iní-ndó cuéi nándí yáha-ndo, te ñá túú cùu dusanⁿ-ndo quide-ndo chiuⁿ-áⁿ. ⁴ Dico ñá túú cùu váha iní-í chi nchòhó ñá túú-gă quídé-ndó dàtná ní xóo cada-ndo

cùtnàhá vitna cùu vií-ni ní sándáá iní ñáhá-ndo xìi-í, chi vitna ñá túú-gă cùú iní ñáhá vihi-ndo datná ní xóo cada-ndo dàvá-áⁿ. ⁵ Te chí dándàcu iní nàcuáá ní xóo cada-ndo cùtnàhá vitna cùu saa ní sándáá iní ñáhá-ndo xìi-í, te ndixi cuéchi iní-ndo sá ñà túú-gă quídé vähä-ndo ndècu-ndo vitna, te nucuítia saa tücku-ndo cada-ndo datná ní xóo cada-ndo ndéé díhna. Te nchòhó cada iní-ndo sá ndécu ndìhi-ndo iiⁿ sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, sá ndéé dité-xi te yìndodo iiⁿ caa candíl núú dité-xi. Te núu vá ndíxí cuéchi iní-ndo nàcuáá quíde-ndo ndecu-ndo ña, te quixi-í xocàni-í xíăⁿ, te ducaⁿ sätñahá-xi cada ñaha-í xii-ndo te núu vá ndíxí cuéchi iní-ndo nàcuáá quíde-ndo ndecu-ndo, te ducaⁿ te vá yöö-gá nàtacá chiñuhu ñaha xìi-í ñuú-ndo. ⁶ Dico quíde váha-ndo iiⁿ xichi chi dàquee tihú-ndo nchàa sá quídé cuè ñáyiu cùu nicolaitás, te yúhú tnàhá-í dáquèe tihù-í nchaa sá quídé ñáyiu-áⁿ. ⁷ Te nchòhó cada cuéndá váha-ndo nàcuáá xăhaⁿ-í xii Espíritu Yá Ndiõxí xăhaⁿ-xi xìi cue ñáyiu ndécu ichi-gá xíndecu nchaa xichi. Te duha ndùu tnúhu xăhaⁿ-í xii Espíritu-gá xăhaⁿ-xi xíi-yu: Cúñaha-n xìi nchaa ñáyiu sá nüu na càda ndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yáha-yu sá cuéndá-í, te yúhú cada-í te nduu tähü-yu cundecu váha-yu nüu ndécu Yá Ndiõxí, duha xăhaⁿ-í xii Espíritu-gá cùu-xi ñáyiu”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ní chídó tnùní-í sá cùu-xi ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndiõxí ndécu ñuú Éfesú.

*Tnúhu sá cùu-xi ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndiõxí ndécu
ñuú Èsmirná*

⁸ Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vitná càháⁿ-gá iiⁿ nüu tutú,

te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xìnu cuechi núú Yá Ndióxí ndécu ñùú Èsmirná sá cùú-xí cuè ñayiu xìndecu ichi-gá ndécu ñùú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú ndécu-í ndéé cútñahá ní ngáva ñuyíú, te diú-ni-í cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndihí nchaa sá io, te diú-ni-í ní xíhí te ní ndoto-í ndécu-í vitna. ⁹ Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñayiu ndècu ichi Yá Ndióxí ndécu ñùú Èsmirná. Te xìní-í sá io ndòho-ndo ndecu-ndo sá cuéndá-í, te xìní tucu-í sá io ndàhú-ndo dico cùu-ndo ñayiu xìndecu váha núú Yá Ndióxí. Te xìní tucu-í sá io càháⁿ cuéhé ñayiu isràél cuéndá-ndo, dico ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-yu cadá-yu sá cùú-yu ñayiu isràél, chi cùú-yu ñayiu xìnu cuechi mee-ni núú sàcuíhná. ¹⁰ Dico nchòhó vá yùhú-ndo cuéi nándi cùu nchaa sá ná ndòho-ndo cuéndá-í, chi sácuíhná cada-xi te ngava dava-ndo vècaá, te ducaⁿ càda-xi chi cuìní-xi coto ndee ñahá-xí xì-ndo núú ndisa sá vă ná tûhú iní-ndo sá nchicúⁿ nihnu-ndo ìchi Yá Ndióxí. Te ndoho-ndo uxí nduu dico vá dáñá ndéé-ndo càchicúⁿ nihnu-ni-ndo ìchi-gá cuéi na cùu-ndo sá cuéndá-gá, te yúhú cada-í te nduu táhú-ndo cùndecu-ndo ndihí-gá ní caa ní quíhíⁿ. ¹¹ Te nchaa nchòhó cada cuéndá váha-ndo nàcuáa xâhaⁿ-í xii Espíritú Yá Ndióxí xâhaⁿ-xi xìi cue ñayiu ndècu ichi-gá xìndecu nchaa xichi, te duha ndùu tnúhu xâhaⁿ-í xii Espíritú-gá xâhaⁿ-xi xìi-yu: Cúñaha-n xìi nchaa ñayiu sá nüú na cùndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yáha-yu sá cuéndá-í te vá cuïta nihnu-yu na sàá nduu cuïta nihnu nchaa dava-gá ñayiu, duha xâhaⁿ-í xii Espíritú-gá cùu-xi ñayiu”, duha ní cachí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ní chídó tnùní-í sá cùu-xí ñayiu xìndecu ichi Yá Ndióxí

ndécú ñùú Èsmirná.

*Tnúhu sá cúú-xí ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndióxí ndécú
ñùú Përgamú*

12 Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá iiⁿ núú tùtú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yá Ndióxí ndécú ñùú Përgamú sá cúú-xí cuè ñáyiu xíndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú cùu-í Yaá néhé iiⁿ yuchí cání te ndéé úú xio núú-xi. **13** Te yúhú xíní-í nchaa nàcuáa quide nchohó cue ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndióxí ndécú ñùú Përgamú, te xíní tucu-í sá ndécú-ndó núú īo cùnuu yucu ñáváha, te ñá túú dàña ndee-ndó nchicúⁿ nihnu-ndo ìchi-í, te ducaⁿ īo sàndáá iní ñáhá-ní-ndó xíi-í, te diú-ni ducaⁿ ní quide-ndo cùtnàhá ní sahni-güedé té Àntipás núú ndécú-ndó diú-ni núú dúcáⁿ īo cùnuu yucu ñáváha. Te ndíi-áⁿ ní quide ndáá ndíi ní xíndecu ndíi ichi-í chi ní càháⁿ váha ndíi cuéndá-í. **14** Dico ñá túú cùu váha iní-í cuéndá iiⁿ úú sá quídé-ndó, chi ndècu ndihí-ndo ñáyiu nchicúⁿ nihnu-ni nchaa nàcuáa ní càháⁿ ndíi Bàlaám. Chi ndíi-áⁿ ñà túú ní quide váha ndíi chi ní dácáhú iní ndíi ingá téé ní xínani Bálac nàcuáa cada-dé canu ichi-dé cue ñáyiu isràél ingá ichi sá ñà túú váha, chi ní xáhaⁿ té Bálac-áⁿ xií-yu sá càxi-yu nchaa sá ndúú tähú nchaa sá ní cadúha cue téé ñuyíú-a dànani ñáyiu ndiòxí te ñá ndàá sá ndiòxí cùu-xí, te ní dácáhú iní ñáhá-dé xií-yu sá cùndècú-yu ichi díí iní. **15** Te ndècu ndihí tucu-ndo ñáyiu nchicúⁿ nihnu sá dácuàha cue ñáyiu cùu nico-laitás. Te nchaa sá dácuàha ñáyiu-áⁿ dáquèe tihù-í, **16** te nchohó chí dándìxi cuéchi iní sá ñà túú quide

váha-ndo ndècu-ndo, chi núu ñáhá te quixi-í nàá-í ndihí cue ñáyiu-áⁿ ndihí yuchí cání sá quéné yùhu-í.

17 Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xáhaⁿ-í xii Espíritú Yá Ndiòxí xáhaⁿ-xi xii cue ñáyiu ndècu ichi-gá xìndecu nchaa xichi. Te duha ndùu tnúhu xáhaⁿ-í xii Espíritú-gá xáhaⁿ-xi xii-yu: Cúñaha-n xii nchaa ñáyiu sá núu na càda ndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yáha-yu sá cuèndá-í, te yúhú cuáñaha-í sá ndúu yùhu xii-yu caxí-yu iiⁿ sá vätá quiní-gá-yu caxí-yu. Te xíáⁿ cúú-xí mònáá sá ní xóo caxi cue ñáyiu ní xìndecu ndéé sanaha, te cuáñaha tÙcu-í iiⁿ caa yúú cuìxíⁿ xii-yu, te núu yúú-áⁿ cundee iiⁿ diú saa. Te diú-áⁿ vă y o tn  h  x n i chi iiⁿd i d i-ni ñ yiu na qu  heⁿ cuendá di  -áⁿ quin  -yu, duha x  haⁿ-í xii Espíritú-g   c  u-xi ñ yiu”, duha càch   Ya   c  h  -  . Te nchaa tn  hu-   n   ch  d   tn  n  -   s   c  u-xi ñ yiu x  ndecu ichi Y   Ndiòxí nd  c   n  u P  rgam  .

Tn  hu s   c  u-xi cu   ñ yiu x  ndecu ichi Y   Ndiòxí nd  c   n  u Tiàtirá

18 Te n  i cach   tucu Ya   c  h  -   xii-   s   ch  d   tn  n  -   nchaa tn  hu s   v  tn   c  h  -g   iiⁿ n  u t  t  , te tendaha-   qu  h  -iiⁿ ndaha t  e x  nu cuechi n  u Y   Ndiòx   nd  c   n  u Ti  tir   s   c  u-xi cu   ñ yiu x  ndecu ichi-g   nd  c   n  u-  , te duha càch  -g  : “Y  h   c  u-   D  he Y   Ndiòx  , te c  a t  nuu-   d  tn   c  a it   n  uh  , te s  h  -   c  a d  tn   c  a s   n  n   br  nc     re n  uh  -x   n  u n  uh   c  ay  -xi. **19** Te y  h   x  n  -   nchaa n  cu  a qu  de nch  h   ñ yiu x  ndecu ichi Y   Ndiòx   nd  c   n  u Tiàtirá. Te x  n   tucu-   s     o c  u in  -nd   Y   Ndiòx   te s  nd  a   in  -nd  -g  . Te x  n   tucu-   nàcuáa nd  u chiuⁿ quide-ndo s   c  u-xi-g  . Te x  n   tucu-   s     o quide cahnu in  -nd  

cuéi nándi cùu sá yáha-ndo ndècu-ndo. Te xiní tucu-í sá io-gá ndúcú ndèe-ndo quide váha-ndo vitna dacúúxí cútñähá vitna cùu saa ní sándáá iní-ndó Yá Ndióxi. ²⁰ Dico ñá túú cùu yáha iní-í cuéndá iiⁿ sá quídé-ndó, chi ñá túú tnähí ná sání iní-ndó ndècu ndihí-ni-ndo ñáyiu nchicúⁿ nihnu nchaa nàcuáa dànehé ñáhá ñàha nani Jezabél. Te ñaha-áⁿ càchí-aⁿ sá càhá-aⁿ tnúhu Yá Ndióxi dico ñá ndàá sá càhá-aⁿ tnúhu-gá, te cuahá-aⁿ dàndahú-aⁿ nchaa ñáyiu xinu cuechi nùu-í ndihí nchaa sá dánèhé ñáhá-áⁿ cuéndá cundecú-yu ichi diiⁿ iní, te caxí-yu nchaa sá ndúú tähú nchaa sá ní cadúha cue téé ñuyiú-a dànaní ñáyiu ndiòxi te ñá ndàá sá ndiòxi cùu nchàa xiágⁿ. ²¹ Te ní cuu vái nduu ta dacaca-í ndécú-áⁿ cuéndá ndixi cuéchi iní-aⁿ sá ñá túú quide váha-aⁿ ndècu-aⁿ, te cuéi ducaⁿ quide-í dico ñá túú cuiní-aⁿ daña-aⁿ nì iiⁿ sá cuéhé sá dúhá quide-aⁿ. ²² Te vitna yúhú io dandòho-í-aⁿ chi tniiⁿ ñaha cuéhé xii-aⁿ, te diu-ni ducaⁿ io dandòho-í nchaa ñáyiu quide datná quídé-áⁿ te nùu vá ndíxí cuéchi iní-yu sá ñà túú quide váha-yu ndècú-yu, te daña-yu nchaa sá cuéhé sá dúhá quidé-yu. ²³ Te nchaa ñáyiu cùndihí ñaha xii ñaha-áⁿ cahni-í-yu, te ducaⁿ te nchòhó ndihí dava-gá nchaa ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndióxi ndécú nchàa xichi cutnuní iní-ndó ndihí-yu sá yúhú cùu-í Yaá xiní ndáá nchaa nàcuáa sàni iní ñáyiu, ndihí nchaa nàcuáa quide-xi iní-yu. Te nchòhó nàcuáa ndùu sá quídé-ndó iiⁿ iiⁿ-ndo te ducaⁿ cùnduu sá táxi-í nduu tähú-ndó. ²⁴ Te dava nchòhó ñáyiu ndècu ñuú Tiàtirá, ñáyiu ñá túú nchicúⁿ nihnu nàcuáa dànehé ñáhá ñàha nani Jezabél-áⁿ ñà túú xiní-ndó ná cùu sá càchí ñáyiu ndùu yuhu dacahu iní ñáhá yùcu ñáváha. Te nchòhó, ñá túú nágá cachí tnúhu-í xii-ndo càda-ndo

25 diu-ná sá ĩo nducu ndèe-ndo cada-ndo nchaa nacuáa càháⁿtnúhu sá ndécu ndíhi-ndo, te ducaⁿ-ni càda-ndo ndéé òré quixi tucu-í. **26** Te nchaa nchòhó ñáyiu na càda ndee iní yáha nándi sá ná yáha sá cuèndá-í, te núu na càda-ni-ndo nchaa nacuáa cuìní-í cada-ndo ndéé nduu vă cündècu-gá-ndó ñuyíú-a, te yúhú taxi-í tnúhu ndee iní xii-ndo sá táxí tnùní-ndó nchàa ñáyiu ñuyíú **27** dàtná ní quide mee Tátà-í Dútú Ndiòxí ní taxi-gá tnúhu ndee iní ndécu ndíhi-í, te ducaⁿ càda ñaha-í xii-ndo taxi-í tnúhu ndee iní xii-ndo cuèndá ío taxi tnùní-ndó, te cada iní-ndó sá cädá-ndó cuè ñáyiu dàtná quídé-xí iiⁿ quídi òré tàhú-xi càchi duuⁿ-xi, te ducaⁿ chi nchòhó cada-ndo sá ncháá ñáyiu ñá túú quide váha cuíta nihnu-yu. **28** Te cada iní-ndó sá dàtná dáyèhé chódíní quíti quène oré sa ta tündaa-ña cuáháⁿ ducaⁿ càda-xi oré ná sàá nduu ngüïta-xi cada váha-xi, te ducaⁿ chi yúhú cada-í nàcuáa nduu tálhú-ndó cùndecu ndíhi ñaha-ndo xii-í nûú ño váha càa ndecu-í. **29** Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xähaⁿ-í xii Espíritu Yá Ndiòxí xähaⁿ-xi xì cue ñáyiu ndècu ichi-gá xïndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ní chídó tnùní-í sá cùú-xí ñáyiu xïndecu ichi Yá Ndiòxí ndécu ñùú Tiàtirá.

3

Tnúhu sá cùú-xí ñáyiu xïndecu ichi Yá Ndiòxí ndécu ñùú Särdís

1 Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá iiⁿ nûú tùtú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xìnu cuechi nûú Yá Ndiòxí ndécu ñùú Särdís sá cùú-xí cuè ñáyiu

xǐndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ te duha càchí-gá: “Yúhú cùù-í Yaá ndécú ndìhi ndi usá espíritú cùú cuèndá Yá Ndiòxí, te diú-ni-í cùù-í Yaá ndécú ndìhi ndi usá chódíní. Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiu xǐndecu ichi Yá Ndiòxí ndécú ñùú Sárdís, te xìní-í sá cùú-ndó dàtná ñáyiu ní xíhí cuéi càchí ñáyiu sá ñähá. ² Te chí cuäha cuèndá nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo vitna, te nducu ndèe-ndo cada-ndo i^ñ úú-gá nchaa sá vähä nchicúⁿ nihnu-ndo vïtña, chi sa ndètu vií-nä daña-ndo nchàa-ndi túhú sá vähä quide-ndo ni cuu, te quide cuendá-í sá ñà túú quide-ndo nchaa nacuáa cùiní Yá Ndiòxí cada-ndo. ³ Te chí dàndàcu iní nàcuáa càháⁿ tnúhu sá ní xíndedóho-ndo cùtnähá ní tuha-ndo ichi Yá Ndiòxí, te canchicúⁿ nihnu-ndo cada-ndo nacuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ, te ndixi cuéchi iní-ndó sá ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo, te núu vá nácuäha-ndo cuèndá nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo ña, te cada-í dàtná quídé ñàdúhú, chi òré ñá túú ná yíhí iní-ndó quèxio-í núu ndécu-ndo. ⁴ Dico ndècu ndìhi-ndo i^ñ úú ñáyiu cändoo caa nine iní-xi, chi ñáyiu-áⁿ ní nduu tähü-yu cuihnú-yu dóó cuìxíⁿ cuèndá cundecu ndìhi-í-yu, te ducaⁿ chi cùdiú-yu núù-í. ⁵ Te nchaa ñáyiu na càda ndee iní-xi yáha nándi sá ná yáha sá cuèndá-í, te ñáyiu-áⁿ nduu tähü-yu cuihnú-yu dóó cuìxíⁿ, te vá náquète-í dìú-yu núu tutú núu yódó tnùní cue ñáyiu ní nduu tähú cundecu ndìhi-í ní caa ní quíhíⁿ, te cùñaha-í xii Tätà-í Dútú Ndiòxí ndìhi cue espíritú xínú cuèchi núù-í sá ñáyiu-áⁿ cùú-yu ñáyiu cùu cuendá-í. ⁶ Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xáhaⁿ-í xii Espíritú Yá Ndiòxí xáhaⁿ-xi xii cue ñáyiu ndècu ichi-gá xǐndecu nchaa xichi”, duha

càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ní chídó tnùní-í sá cúú-xí ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndióxi ndécú ñùú Sárdís.

Tnúhu sá cúú-xí cuè ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndióxi ndécú ñùú Filàdelfiá

⁷ Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá iiⁿ núú tutú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yá Ndióxi ndécú ñùú Filàdelfiá sá cúú-xí cuè ñáyiu xíndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú cùu-í Yaá ío váha quíde ndáá te ñá túú tnàhí cuéchi-í. Te díhna-gá ndíi Dàvií ní taxi tnùní ndíi ñáyiu, te vitna yúhú táxí tnùní-í-yu, te yúhú càháⁿ-í te núu ndéndida càa ñáyiu ndíhu ndaha-í te ndéndida càa ñáyiu vá ndíhu ndaha-í. ⁸ Te yúhú xíní-í nchaa nàcuáa quíde nchohó ñáyiu xíndecu ichi Yá Ndióxi ndécú ñùú Filàdelfiá, te yúhú ní quide-í nàcuáa ní níhí-ndó iiⁿ ichi cahnu quide-ndo chiuⁿ-í, te vá yőo iiⁿ cada nàcuáa vá níhí-gá-ndó nàcuáa cada-ndo chiuⁿ-í. Te cuéi ñá túú ío níhí ndéé-ndó cùndecu-ndo ichi Yá Ndióxi dico tníi-ndo nchaa tnúhu càháⁿ-í, te ni iiⁿ xito ñá túú càháⁿ-ndó sá ñà túú ndècu ndíhi ñaha-ndo xii-í. ⁹ Te nchaa ñáyiu quíde nchaa nacuáa cuiní yucu ñaváha, ñáyiu-áⁿ cùu-yu ñáyiu isràél, te cuéi cùu-yu ñáyiu isràél dico ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-yu cadá-yu, te yúhú cada-í sá ncháá ñáyiu-áⁿ canehé-yu sá yíñùhu núú-ndó, te cutnùní iní-yu sá yúhú ío cùu iní ñáhà-í xii-ndo. ¹⁰ Te ío quíde ndee-ni iní-ndó nchicúⁿ nihnu-ndo quíde-ndo nchaa nacuáa ní càháⁿ-í, te xíáⁿ coto ñaha-í xii-ndo ñà túú ná tnahá-ndó ndùu na quixi nchaa tnúndòho tnúhu

ndàhú ñuyíú-a. Te òré quexìo nchaa tnúndòho-áⁿ ñuyíú-a te dàvá-áⁿ cutnùní nàcuáa ndùu sá quídé ^{iiⁿ} ñayiu. ¹¹ Te ío ndihí quixi tucu-í. Te vá dáñá ndèé-ndo càda-ndo nchaa sá vähä nchicúⁿ nihnu-ndo quide-ndo cuendá sá vă cuïta sá ní cachí Yă Ndiõxí nduu tähú-ndo. ¹² Te nchaa nchòhó ñayiu na càda ndee iní yáha nándi sá ná yáha sá cuëndá-í, te yúhú cada-í sá nchòhó ío cuu càhnu-ndo cundecu-ndo núú ndécu Tátà-í Dútú Ndiõxí, te vá ^{iiⁿ} ndùu-gá xocuiñí-ndo núú ndécu-gă. Te cada iní-ndo sá dàtná sá chídó tnùní-í diú Tátà-í Dútú Ndiõxí ñii-ndo chi ducaⁿ-ni cundecu-ndo ndihí-gá, te cada tucu iní-ndo sá dàtná sá chídó tnùní-í nàcuáa nàni ñuú-gá ñii-ndo, chi diú ñuú-gá-áⁿ cundecu-ndo, te ñuú-áⁿ nání-xí Jèrusalén Sáá, duha nàni ñuú-gá. Te ñuú-áⁿ quee-xi andiú núú ndécu Yă Ndiõxí Yaá cíú Tátà-í quée-xi ñuyíú. Te cada tucu iní-ndo sá dàtná sá chídó tnùní-í diú mee-í ñii-ndo, te xí^a cíú-xí ^{iiⁿ} diú saa, te ducaⁿ càda iní-ndo chi cundecu ndihí ñaha-ndo xií-í. ¹³ Te nchaa nchòhó cada cuëndá váha-ndo nàcuáa xähaⁿ-í xii Espíritu Yă Ndiõxí xähaⁿ-xi xii cue ñayiu ndècu ichi-gá xïndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ nì chídó tnùní-í sá cíú-xí ñayiu xïndecu ichi Yă Ndiõxí ndécu ñuú Filàdelfiá.

*Tnúhu sá cíú-xí ñayiu xïndecu ichi Yă Ndiõxí ndécu
ñuú Laodiceá*

¹⁴ Te càchí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá ^{iiⁿ} núú tutú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xínu cuechi núú Yă Ndiõxí ndécu ñuú Laodiceá sá cíú-xí cuè ñayiu xïndecu ichi-gá ndécu ñuú-áⁿ, te duha càchí-gá:

“Yúhú cùù-í Yaá quídé nǚú Yă Ndiōxí, te cùu-í Yaá quídé ndääá chi càháⁿ ndáá cuítí-í nàcuáa càháⁿ Yă Ndiōxí. Te yúhú cùù-í Yaá ní quide ní ngúndecu nchaa sá ní cadúha Yá Ndiōxí. ¹⁵ Te yúhú xìní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiу xíndecu ichi Yá Ndiōxí ndécú ñìuú Laodiceá, te xìní-í sá ñà túú cuìní-ndó cànnchicúⁿ nihnu-ndo nchàa nacuáa càháⁿ-í, te ni ñà túú cuìní-ndó dàña duuⁿ-ndo. Te váha-gá sá dúuⁿ dùuⁿ cada-ndo nchaa nacuáa càháⁿ-í adí núu ñahá te duuⁿ duuⁿ daña-ndo. ¹⁶ Te sá dúcáⁿ quide-ndo ñá túú cuìní-ndó dùuⁿ duuⁿ-ni cada-ndo nàcuáa càháⁿ-í, te ni ñà túú cuìní-ndó dùuⁿ duuⁿ-ni daña-ndo te sáá nduu vă cündée-gá iní-í cuèndá nchaa sá quídé-ndó-ǎn, te daquèe tihú ñahà-í xii-ndo. ¹⁷ Te càchí-ndó să cuícá-ndó, te ío váha ta yáha-ndo nchàa nduu cuáháⁿ, te ñá túú tnàhí ná cùmäní xii-ndo, te ñá túú cùtnuní iní-ndó să cùú-ndó dàtná cue ñáyiу ío ndàhú yáha, te cùu-ndo datná ñáyiу ndàhú, ñáyiу ío cùndahú iní ñahá tnàha ñáyiу-xi, te cùu-ndo datná cue ñáyiу cuàá, te cùu tucu-ndo datná cue ñáyiу ndàhú ñá túú tnàhí dóó-xi. ¹⁸ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo să cádá-ndó dàtná xíquide cue ñáyiу sàaⁿ iiⁿ sá ní cuáha mee-ni díhúuⁿ cuàánⁿ sá ío váha càa, te ducaⁿ quídé-yu te ío-gá cùú cuícá-yu. Te cada tucu-ndo dàtná xíquide cue ñáyiу sàaⁿ dóó cuìxíⁿ sácuíhnu-yu cuèndá sá vă cùü-yu dàtná ñáyiу ndàhú ñá túú döó-xi, te cada tucu-ndo dàtná quídé cuè ñáyiу sàaⁿ yúcú quëe núú-xi nàcuáa cutnùní váha núü-yu, te duha càháⁿ-í xáhaⁿ-í xii-ndo chi cuìní-í sá nàtuha ñaha-ndo xii-í, te ío váha cundecu-ndo să cùú-xí Yă Ndiōxí. ¹⁹ Te càháⁿ-í dóho nchaa ñáyiу cùu iní-í òré ñá túú quide ndáá-yu, te dàndoho-í-yu, núu xíäⁿ cuìní-í sá nchohó ndixi cuéchi iní-ndó să ñà túú

quide váha-ndo ndècu-ndo. **20** Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sá yúhú cùu-í dàtná iiⁿ téé nùtníí yuyèhe ndaa quehé te càháⁿ-í ñáyiu yìhi xítí vehe, te núu na càda cuendá-yu sá càháⁿ-í te nacaáⁿ-yu yuyèhe te quíhu-í xítí vehe cudini-í ndihí-yu, te duha càháⁿ-í chi cuìní-í cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo. **21** Te nchaa nchòhó ñáyiu na càda ndee iní-xi yáha nándi sá ná yáha sá cuèndá-í, te yúhú taxi-í xii-ndo iiⁿ xichi núu ndécù-í cundecu-ndo te cunuú-ndo tnàhá-ndó dàtná cùnùu-í, chi yúhú ducaⁿ ní quide ndee iní-í ní yáha-í nándi sá ní yáha-í te vitna ní nduu táchù-í ndécù-í núu ndécú Tătă-í Dútú Ndiòxí cùnùu-í. **22** Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa càháⁿ Espíritú Yá Ndiòxí xähaⁿ-xi xì cue ñáyiu ndècu ichi-gá xïndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ní chídó tnùní-í sá cùu-xí ñáyiu xïndecu ichi Yá Ndiòxí ndécú ñùu Laodiceá.

4

Nàcuáa chìñuhu ñáyiu Yá Ndiòxí andiu

1 Te sátá ní yáha ducaⁿ ní cuu te ní xiní-í nchií andiu, te ní cáháⁿ tucu Yaá ní cáháⁿ ndihí ñaha xì-í díhna, te Yaá-áⁿ ní cáháⁿ níhi-gá dàtná càháⁿ níhi iiⁿ cútú, te ní cachí-gá xii-í:

—Taquène iha te na dànehé ñáhà-í xii-n nchàa nacuáa cada-xi ndéé núu cuàháⁿ núu vëxi — càchí-gá.

2 Te òré-ni-áⁿ ní quide ñaha tucu Espíritú Yá Ndiòxí xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te diu-ni òré-áⁿ ní xiní-í nùtníí iiⁿ xilé váha andiu te càa datná cáá xilé sácõo nchihi cue ñáyiu ío cùnuú, te núu xilé váha-áⁿ núcõo Yaá táxí tnùní. **3** Te Yaá-áⁿ cáá-gă dàtná cáá

yűú chàhnchí yúú văha sá nání jăspé, te càa tucu-gá dàtná cáá yúú văha sá nání còrnalíná, te ñùhu doco ñaha iiⁿ cóó yáhnchí xii-gá, te tăsaⁿ-di dàtná tăsaⁿ iiⁿ yúú văha sá nání èsmeraldá. ⁴ Te ní xiní tucu-í nútñii ócó cùmí xìlé váha ni càndéé núú núcõo-gá, te núú xìlé-áⁿ xìncóo ócó cùmí cue téé cùu sacuéhé te xixíhnu-güedé mee-ni dőó cuìxíⁿ, te iiⁿ caa coròná sá nì cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáñ xixúhuⁿ díqui-güedé. ⁵ Te núú núcõo Yaá táchí tnùn-áⁿ sàá ndúté, te càháⁿ ñúhu te xica chìhi-xi dóndaha, te càyú úsá ití núú núcõo-gá, te sá ùsá ití-áⁿ xìáⁿ cùtnùn-í sá ndécú úsá espíritú cùu cuèndá-gá. ⁶ Te ndècu iiⁿ sá ndécú ndàa núú-gă te xíáⁿ cáá dàtná cáá làmár, te dàtná cáá vìdriú cáá nìhií.

Te ní càndéé dìñi Yaá núcõo-áⁿ xìnutnii cùmí quiti te titní víhí tìnuu-güedi ndéé ndàa sátá-güedi ndihí ndàa núú-güedi. ⁷ Te quiti díhna nuu càa-di datná cáá ndicaha, te quiti cùu uú cáá-dí dàtná cáá ndicutu, te quiti cùu uní néhé-dí nǚú tée, te quiti cùu cumí cáá-dí dàtná cáá yàcolo oré cuaháⁿ-di núú tàchí. ⁸ Te ndí cùmí quiti-áⁿ ndèé iñú ndixíⁿ-güedi iiⁿ iiⁿ-güedi, te nìhií xití ndixíⁿ-güedi ndihí ndàa sátá ndixíⁿ-güedi ndéé tinùu-güedi, te nduu nìú chíñuhu-güedi Yá Ndiòxí, te xáhaⁿ-güedi xii-gá:

Yòhó Dútú Ndiòxí ducaⁿ-ni ta quide ndáá-n vëxi, te ducaⁿ-ni quide ndáá-n cuéi vitna, te diu-ni ducaⁿ càda ndáá-n nǚú cuaháⁿ núú vëxi,
te cùu-n Yaá quídé nchàa-ndi túhú sá văha,
te diu-ni-n sà ndecu-n ndéé cùtnàhá ní cuáha
ñuyíú,
te diu-ni-n ndècu-n cuéi vitna, te diu-ni-n
cùndecu-n cuéi ndéé núú cuaháⁿ núú vëxi.

Duha xăhaⁿ cuè quiti-áⁿ xii Yaá núcōo núú xilé váha-áⁿ chíñùhu ñaha-güedi.

⁹ Te cue quiti-áⁿ io ndàcáⁿ táchú-güedi núú Yàá núcōo núú xilé váha-áⁿ cuèndá nchaa sá quídé-gă. Te Yaá-áⁿ cíú-gă Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú. Te cue quiti-áⁿ càchí-güedi sá io càhnu cuu-gá te nèhe-güedi sá yíñùhu núú-gă. Te ndi tnahá òré ducaⁿ càháⁿ-güedi, ¹⁰ te ndi òcó címí cue téé cíu sacuéhé xínucóo-áⁿ ngüìñí xítí-güedé núú Yàá núcōo-áⁿ, chi diú-gá cíú-gă Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú te chíñuhu ñaha-güedé xii-gá, te tàva-güedé coròná ñuhú díquí-güedé te taxi ndecu-güedé núú-gă, te xăhaⁿ-güedé xii-gá:

¹¹ Yòhó cíú-n Dütú Ndiòxí Yaá cíú cuèndá ñahá xli-ndí, te ío càhnu cuu-n, te ío váha quide-n, te nèhe-ndí sá yíñùhu núú-n, chi ducaⁿ tàú-xi cada-ndí, chi yòhó cíú-n Yàá ní cadúha nchaandí túhú sá ió, te ducaⁿ ní ngúndecu nchaa xíáⁿ chi mee-n dùcaⁿ ní saní iní-n càda-n.

5

Cuèndá Yaá cáá dàtmá cáá ^{íiⁿ} mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé ndihí cuèndá ^{íiⁿ} tutú

¹ Te ní xiní tucu-í sá Yàá núcōo núú xilé váha-áⁿ núnđàha-gá ^{íiⁿ} tutú ní nacaúnuu xio ndaha cùha-gá, te ndéé lètrá ndàa sátá-xi ndihí ndàa xítí-xi, te úsá tnahá tutú líhli ñuhú seyú ndéé sátá tutú-áⁿ cuèndá sá vă dáná-xí nàcaá. ² Te ní xiní-í ^{íiⁿ} espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiòxí, te ndee vihi-xi te níhi càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—¿Yoo tàú-xi xocàni nchaa tutú lìhlí ñùhu seyú ndéé sátá tütú-a te nadacàá-xi? —cachí espíritú-áⁿ.

³ Dico ni àndiu, te ni nüú ñuyíú-a, te ni ndàa xití ñuhu ñá túú ⁱⁱn ñáyiu tàú-xi nadacàá tutú-áⁿ te cundèhé-yu. ⁴ Te yúhú ní ngüíta-í ndàhyú víhí-í cuéndá sá ñà túú ní ⁱⁱn ñáyiu tàú-xi nadacàá tutú-áⁿ cundèhé-yu. ⁵ Te ⁱⁱn cue téé cùu sacuéhé xínucóo xíáⁿ ní cachí-güedé xii-í:

—Vá ndàhyú-gá-n, te cada cuéndá-n chi Yaá ío cùnuu cuu ndí mee cue ñáyiu cùu ñaní tnáhá ndíi Jùdá, diu-ni Yaá cíú ñàní tnáhá ndíi Dàvií, Yaá-áⁿ cíú-gă Yaá ní ndacu ní yáha nchaa nándí sá ní yáha, nüú xíáⁿ diu-gá tàú-gá xocàni-gá nchaa tutú lìhlí ñùhu seyú ndéé sátá tütú-áⁿ te nadacàá-gá —duha cachí téé cùu sacuéhé-ăⁿ.

⁶ Te tnuú ndí ócó címí cue téé cùu sacuéhé xínucóo-áⁿ, ndíhi tnuú ndí cùmí quítí xínutnii-áⁿ, ndíhi nüú núcōo Yaá táxí tnùní-áⁿ ní xiní-í nútñii ⁱⁱn Yaá cáá dàtná cáá ⁱⁱn mbéé quítí ní dánícuèhé-güedé te ní xihí-di ni cùu te ní ndoto-di, te ndéé úsá ndíqui-di, te ndéé úsá tìnùu-di, te sá úsá tìnùu-di-áⁿ cútñùní sá ndécú úsá espíritú cíú cuéndá Yá Ndiòxí, ducaⁿ càa Yaá-áⁿ ní xiní-í. Te cue espíritú-áⁿ ní tendaha-gă xícá cùu-xi ní caa xico ñuyíú. ⁷ Te Yaá cáá dàtná cáá ⁱⁱn mbéé quítí ní dánícuèhé-güedé-áⁿ ní sáháⁿ-gá nüú Yaá núcōo nüú xilé váha-áⁿ. ⁸ Te òré ní queheⁿ-gá tutú-áⁿ te ndí cùmí quítí xínutnii xíáⁿ ní ngüíñí xítí-güedí nüú-gă, te ducaⁿ ní ngüíñí xítí tucu ndí ócó címí cue téé cùu sacuéhé xínucóo-áⁿ, te ndí dííⁿ nüú-güedé xínehe-güedé yaá sá nání àrpá, te xínehe tucu-güedé ndí dííⁿ nüú-güedé ⁱⁱn caa tícùú ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te chitu dúsa sá sàháⁿ

tnámí. Te ñúhmá dúsa sá sàháⁿ tnámí-áⁿ cùú-xí dàtná nchaa tnúhu càháⁿ nchaa ñáyiu ndècu ichi Yá Ndióxí òré càháⁿ ndihí ñàhá-yu xii-gá. ⁹ Te xità-güedé iiⁿ ndudú sáá ndihí cue quiti-áⁿ chíñùhu ñaha-güedé xii-gá, te càchí-güedé ndihí cue quiti-áⁿ: Yòhó tàú-n quèheⁿ-n tutú-a te xocàni-n nchaa tutú lìhlí ñùhu seyú ndèé sátá-xi,
 chi yòhó ní sati níñí-n te ní xíhí-n,
 te cuèndá xiáⁿ ní nduu cuèndá Yá Ndióxí cue ñáyiu iiⁿ iiⁿ nacióⁿ, ndihí ñáyiu xìndecu iiⁿ iiⁿ ñuú, ndihí ñáyiu càháⁿ ndí díiⁿ ndí díiⁿ nüú tnúhu, ndihí ñáyiu xìndecu iiⁿ iiⁿ xichi.

¹⁰ Te ní quidé-n-yu dàtná cue téé yìndaha ñáyiu, te ní quide tucú-n-yu dàtná cue dútú sá cùú-xí Yá Ndióxí.

Te sáá nduu te taxi tnùní-yu ñuyíú-a.

Duha càháⁿ cue téé-áⁿ ndihí cue quiti-áⁿ chíñùhu-güedé ndihí-güedi Yaá-áⁿ.

¹¹ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ cuéhé víhí espíritú xínú cuèchi ní candéé núú núcõo Yaá táxi tnùní-áⁿ, ndihí núú xinutnii ndí cùmí cue quiti-áⁿ, ndihí núú xinucõo cue téé cùu sacuéhé-áⁿ, te ní xiní-í sá súúní cuéhé víhí espíritú-áⁿ xìndecu xiáⁿ, ¹² te níhi ní cáháⁿ cue espíritú-áⁿ, te càchí-xi:

Yòhó Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuéhé-güedé te ní xíhí ní cùu te ní ndoto, te yòhó ío càhnu cuu-n, te ndècu ndihí-n nchaandi túhú,

te ío ndècu ndihí-n sá xiní tnùní-n,

te ndàcu-n quide-n nchaa sá cuìní-n,

te nèhe-ndí sá yíñùhu núú-n, te ío váha quide-n,

te chiñuhu ñaha-ndí xii-n, chi ducaⁿ tàú-ndí
cada-ndí chi ío càhnu cuu-n.
Duha càchí nchaa cue espíritu-áⁿ xăhaⁿ-xi xì-gá
chíñuhu ñaha-xi.

¹³ Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ nchaandí túhú sá
ní cadúha Yá Ndióxí ndécu àndiu, ndihí nchaa sá
ndécu ñuyíú, ndihí nchaa sá ndécu xítí ñuhu, ndihí
nchaa sá ñúhú xítí ndute làmár, te xícachí-xi:
Yòhó Yaá núcõo núu xilé váha, ndihí yòhó Yaá cáá
dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé
táxi tnùní-ndó, te nèhe-ndí sá yíñuhu
núu-ndó,

te ducaⁿ io ndàcáⁿ táchú-ndí núu-ndó, chi ío váha
quide-ndo te io cùnuu-ndo,
te diu-ni duha cáháⁿ váha-ndí cuéndá-ndó ní caa ní
quíhiⁿ.

Duha càchí nchaa sá ní cadúha Yá Ndióxí.

¹⁴ Te ndí cùmí cue quiti xínutnii-áⁿ càchí-güedi:
—¡Ducaⁿ na cùnduu! —cachí-güedi.
Te ndí òcó cùmí cue téé cùu sacuéhé xíndecu-áⁿ ní
ngüíñí xítí-güedé chíñuhu-güedé Yaá ndécu nchàa
nduu nchaa quíú.

6

Cuéndá úsá tutú lîhlí ñuhu seyú

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í sá Yàá cáá dàtná cáá
iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé-áⁿ ní xocání-gă iiⁿ
tutú lîhlí ñuhu seyú ndèé sátá tutú sá ní nadúcúⁿ
nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ iiⁿ quiti cùmí
xínutnii-áⁿ, te níhi ní cáháⁿ-di dàtná càháⁿ ñúhu, te
cachí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

2 Te òré-ni-áⁿ nǐ xiní-í iiⁿ cuàyú cuìxíⁿ yódó ñàha iiⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-áⁿ néhé-xí iiⁿ arcú sá cíu tñuxíi-xi, te ní nduu tähú-xi iiⁿ coròná, te ní ndacu-xi ní cunuu-xi te ducaⁿ-ni ta cùnuu-xi cuáháⁿ.

3 Te òré ní xócní-gă tutú lăhli cùu uú ñúhú sèyú ndéé sátá tütú sá ní nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ tucu iŋgá quiti cùu uú xĕnutnii-áⁿ, te càchí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

4 Te òré-ni-áⁿ ní xiní tucu-í iiⁿ cuàyú tícuèhé ní quee-di cuáháⁿ-di, te yòdo ñaha iiⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-áⁿ ní níhí-xi tñuhu ndee ìní sá dáticánuu-xi ñáyi vá cündècu ndihí tnaha váha-gá-yu, te ngüíta ñáyi cahni tnähá-yu, te ní nduu tähú-xi iiⁿ yuchí cáhnú vîhi.

5 Te òré ní xócní tucu Yaá-áⁿ iŋgá tutú lăhli cùu uní ñúhú sèyú ndéé sátá tütú sá ní nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ quiti cùu uní xĕnutnii xíáⁿ, te càchí-di:

—¡Taquìxi cundehe-n! —cachí-di.

Te òré-ni-áⁿ ní xiní tucu-í iiⁿ cuàyú tñúú te yòdo ñaha tucu iiⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha-áⁿ nündàha-xi úú yaxiⁿ lìbre. **6** Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ iiⁿ sá ní cáháⁿ tñúú cue quiti xĕnutnii-áⁿ, te càchí-xi:

—Hiⁿ cuàrtú-nă triú níhí-ndó sá iiⁿ díhúⁿ denariú, te úní cuàrtú-nă cebàdá níhí-ndó sá iiⁿ tucu díhúⁿ denariú, dico acítí ndihí ndudí ndéhé yoho yàha stilé chi vá ndihí nìhnu —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ.

7 Te òré ní xócní tucu Yaá-áⁿ tutú lăhli cùu cumí ñúhú sèyú ndéé sátá tütú sá ní nadúcúⁿ nuu-áⁿ,

te ní tecú tucu dóho-í ní caháⁿ tucu ingá quiti cùu cumí x̄inutníi-áⁿ, te càchí-dí:

—;Taquìxi cundehe-n! —cachí-dí.

8 Te òré-ni-áⁿ ní xiní tucu-í iiⁿ cuàyú yàhá, te yòdo ñaha tucu iiⁿ sá yódó ñàha xii-dí, te sá yódó ñàha xii-dí-áⁿ nání-xí Sá xìhí, te xíaⁿ sáhní-xí ñáyiu, te sátá xíaⁿ nchicúⁿ sá nèhé núú ndécu ñáyiu ní xihí. Te cùmí xichi cùu ñuyíú, te sá sáhní ñàha xii ñáyiu-áⁿ ní níhí-xi tnúhu ndee ìní danàa-xi ñáyiu iiⁿ xichi ñuyíú, te davá-yu cahni ñaha-xi ndihí yuchí, te cada-xi sá cóó tnàmá te cuú-yu, te cada tucu-xi sá cóó cuéhé cahni-xi ñáyiu, te díu-ni tucu-xi cada sá ncháá quiti dééⁿ cahni-dí ñáyiu.

9 Te òré ní xócéaní tucu Yaá-áⁿ tutú l̄ihli cùu uhúⁿ níhú sèyú ndee sátá tutú sá ní nadúcúⁿnuu-áⁿ, te òré-áⁿ ní xiní-í nútñíi iiⁿ núú sácōdó sá ndúú tähú Yá Ndiòxí, te ndàa caha xíaⁿ ní xiní-í x̄indecu nchaa àlmá ñáyiu ní sahni-güedé núú ñuyíú sá cuéndá tnúhu Yá Ndiòxí, ndihí sá cuéndá sá ní caháⁿ váha-yu cuéndá-gá. **10** Te nchaa àlmá-áⁿ níhi xícáháⁿ-xi, te xáhaⁿ-xi xì Yá Ndiòxí:

—Yohó Dútú Ndiòxí cùú-n Yaá ñá túú tnähí cuéchi-xi, te ñá túú tnähí quée cáva-n quide-n iiⁿ sá càháⁿ-n. ¿Te ná ndee ama dandòho-n ñáyiu ndecu ñuyíú nachinaa-n cuéndá sá ní quide ñähá-yu xii-ndí-i? —cachí cue àlmá-áⁿ xáhaⁿ-xi xì-gá.

11 Te sátá dúcáⁿ te nchaa cue àlmá ñáyiu-áⁿ ní níhí-xi dóo cuìxíⁿ ní quée cuíhnu-xi, te ní xítñuhu ñaha xìi-xi sá ná ndètatú-xi te cundetu tnaa-xi ndee ná xínu cava cuú ñáyiu nàcuáa ndee tnuní dàtná ní xihí cue ñáyiu dii àlmá-xi cùu-xi. Te ñáyiu sa ní xihí-áⁿ iiⁿ-ni cùú-yu ndihí ñáyiu vitna cuú-áⁿ chi

mee-ni chìuⁿ Xítohó Jesucristú quídě-yu, te diu-ni ichi-gá ndécű-yu.

¹² Te òré ní xócání tìcu Yaá-áⁿ tutú lìhlí cùu iñú núhú sèyú ndéè sátá tütú sá ní nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní xiní-í súúní níhi ní quidi-xi ñuyíú, te ní cutnuu níhií núú nchicanchii dàtná iiⁿ dòó tnúú, te ní cuu ticuèhé níñí níhií núú yőo. ¹³ Te ní xiní-í ní ngoyo chódíní ñuyíú-a dàtná ngóyó nguxí yíhí òré quéné táchí níhi. ¹⁴ Te ní xiní-í ní nadúcúⁿ nuu andiu dàtná nadúcúⁿ nuu iiⁿ tutú te ní ndóñuhú-xí, te nchaa tindúú ní xica ndehe-xi núú ndécú-xí, te ducaⁿ ní xica ndehe tucu nchaa tindúú yìchí ndécú xítí ndute làmár. ¹⁵ Te nchaa cue téé yìndaha ñáyiú ní nguíváha-güedé, ndíhi nchaa dava-gá cue téé ío tàxi tnuní, ndíhi nchaa ñáyiú cuica, ndíhi nchaa cue téé tàxi tnuní sandàdú, ndíhi cue sandàdú cue téé ío váha sàá díqui-xi nàcuáá cada-güedé nàá-güedé, ndíhi nchaa ñáyiú ñá túú tnàhí dàñá quee núú chíuⁿ pàtróoⁿ-xi, ndíhi nchaa ñáyiú dàñá quéé núú chíuⁿ patróoⁿ-xi. Te dava ñáyiú-áⁿ ní nguíváha-yu xítí yaú, te davá-yu ní nguíváha-yu nchaa tnuú cava. ¹⁶ Te xăhăⁿ-yu nchaa tindúú ndíhi nchaa cava:

—Chí tacùuⁿ chiyáha ñaha-ndo xìi-ndí cuèndá sá vă quìní ñáhá Yaá ío tàxi tnuní núcõo núú xìlé váha, ndíhi cuèndá sá vă dándòho ñaha Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé, chi Yaá-áⁿ ío cùdééⁿ-gă núú-ndí —duha càchí nchaa ñáyiú-áⁿ xăhăⁿ-yu xii nchaa tindúú-ăⁿ ndíhi nchaa cava-áⁿ.

¹⁷ Te vitna ní sáá nduu ío cùu cahnu nduu tnúndòho tnúhu ndàhú, te vá yőo iiⁿ cundee iní-xi yáha nchaa tnúndòho-a.

7

Ñáyiu isràél ñáyiu naníhí tähú

¹ Te sátá xiăⁿ te ní xiní-í cùmí tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí xínutníⁱ-xi ndí cùmí xio ñuyíú, te cue espíritú-áⁿ ní ngani-xi táchí cuéndá sá vă cuícó-gă-xi ni làmár, te ni díquí yutnu, te ni ⁱⁱⁿ xichi ñuyíú vă cuícó-gă-xi. ² Te cue espíritú-áⁿ ndécú ndíhí-xi tnúhu ndee ìní danàa-xi sá ió làmár ndíhí sá ió ñuhu yìchí, te ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí ní quee nchita-xi ndàa nacuáa quène nchícanchii, te nündaha-xi seyú Yă Ndiõxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quiú, te níhi ní caháⁿ-xi xăhaⁿ-xi xì ndí cumí cue espíritú-áⁿ:

³ —Vá dánàa-ndo sá ió làmár, te ni vă dánàa-ndo yutnu, te ni ⁱⁱⁿ sá ió ñuyíú vă dánàa-ndo, chi cundetu-ndo ndèé ná tàxi ndecu-ndí ⁱⁱⁿ sèñá tneé nchaa ñáyiu xínu cuechi núú Tătă-ó Dütú Ndiõxí—duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xì ndí cumí espíritú xínutníⁱ ndí cùmí xichi ñuyíú.

⁴ Te ní tecú dóho-í ní caháⁿ ⁱⁱⁿ sá ní caháⁿ, te ní cachí-xi sá nüú ndí úxúú xichi cue ñáyiu isràél te ní xínu ⁱⁱⁿ ciéndú údico cùmí mǐl-yu ní ngúndecu sèñá tneé-yu. ⁵ Te núú ⁱⁱⁿ ciéndú údico cùmí mǐl ñáyiu-áⁿ, te ní xínu úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Jùdá ní ngúndecu sèñá tneé-yu, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Rùbén, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Găd, ⁶ te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Àsér, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Neftálí, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Manàsés, ⁷ te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Mió, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Lèví, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Isàcár, ⁸ te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Zabùlón, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí

Chèé, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndí Benjámín,
nchaandi tühú ñáyiu-áⁿ ní ngúndecu sèñá tneé-yu.

Cuéhé víhí ñáyiu nìhnu dóó cuìxíⁿ

⁹ Te sátá xiāⁿ te ní xiní-í cuéhé víhí ñáyiu, ñáyiu
ííⁿ ííⁿ nacióⁿ, ndíhi ñáyiu ííⁿ ííⁿ ñuú, ndíhi ñáyiu càháⁿ
ndí dííⁿ ndí dííⁿ nüú tnúhu, ndíhi ñáyiu ní xíndecu
ííⁿ ííⁿ xichi, te nchaa ñáyiu-áⁿ xínutniiⁿ-yu ndàa nüú
Yáá táxí tnùní núcōo nüú xilé váha, ndíhi nüú Yáá
cáá dàtná cáá ííⁿ mbéé quíti ní dánícuéhé-güedé,
te vá yōo ííⁿ ndàcu cahu ñaha xií-yu chi cuéhé
víhí-yu, te nchaá-yu xixíhnu-yu mee-ni dőó cuìxíⁿ,
te nündahá-yu nchaá-yu ííⁿ caa ndàha yutnu ñúú.

¹⁰ Te nchaá-yu níhi xícáháⁿ-yu, te càchí-yu:

Yaá táxí tnùní núcōo nüú xilé váha cùu-gá Ndiòxí-ó,
te diú-gá ndíhi Yaá cáá dàtná cáá ííⁿ mbéé quíti
ní dánícuéhé-güedé ní dácacu nihnu ñaha-gá
xií-o nüú ùhú nüú ndàhú.

Duha càchí nchaa ñáyiu-áⁿ. ¹¹ Te nchaa espíritú
xínú cuéchi nüú Yá Ndiòxí ní nadúcúⁿndèé-xi
xínutniiⁿ-xi ní càndéé nüú núcōo Yaá núcōo nüú xilé
váha, ndíhi nüú xínucóo cue téé cùu sacuéhé, ndíhi
cue ndí cùmí quíti xínutniiⁿ-áⁿ, te nchaa-xi ní ngúíñí
xítí-xí te ní ngúnu ndeyi-xi nüú Yáá núcōo nüú xilé
váha-áⁿ, te nchaa-xi ní ngúíta-xi chìñuhu ñaha-xi
xií-gá, ¹² te càchí-xi:

Na càháⁿ ndáá-ndí nüú yòhó Tátá-ndí Dútú Ndiòxí
sá io càhnu cuu-n, te ndàcu-n quide-n nchaa
sá váha cuìní-n, te io váha quide-n, te ndècu
ndíhi-n nchaa sá xíní tnùní-n,

te chìñuhu ñaha-ndí xii-n, te ducaⁿ ndàcáⁿ táchú-ndí
núú-n cuèndá nchaa sá quídé-n, te nèhe-ndí
sá yíñùhu núú-n,

te tnúhu càháⁿ-ndí-a cùu-xi tnúhu ndáá, te diu-ni
duha cáháⁿ-ndí ndéé núú cuàháⁿ núú věxi.

Duha càchí nchaa cue espíritu-áⁿ xáhaⁿ-xi xii Yaá
núcōo núú xilé váha-áⁿ.

¹³ Te iñⁿ cue téé cùu sacuéhé xíndecu-áⁿ ní xícáⁿ
tnúhú-dé núú-í, te càchí-dé:

—¿Yóndí cùu ñáyiу dàcáⁿ xíxíhnu dóó cuìxíⁿ-ăⁿ, te
ndéé véxi-yu núú dàcáⁿ xíndáă-yu-i? —càchí-dé.

¹⁴ Te yúhú ní xáhaⁿ-í:
—Tátá, ñá túú xìní-í, dico mee-n xìní-n —duha ní
xáhaⁿ-í xii-dé.

Te dàtnùní ní cachí tnúhu-dé xii-í ná cùú ñáyiу-áⁿ,
te càchí-dé:

—Nchaa ñáyiу-a cùú-yu ñáyiу ní quee núú ió
víhí tnúhu ndóho tnúhu ndàhú sá vă cündée iní-ó
te véxi-yu iha, te cùú-yu ñáyiу sa ní nduu ndoo
ní nduu nine iní-xi cuèndá sá ní satí níñí Yàá
cáá dàtná cáá iñⁿ mbéé quití ní dánícuèhé-güedé,
cuèndá xíăⁿ vitna ní ndihí-yu ní nduu cuìxíⁿ dóó
xíxíhnu-yu. ¹⁵ Te núú xíăⁿ vitna ní nduu táchú-
ndécu-yu núú ndécu Yá Ndióxí Yaá táxí tnùní
núcōo núú xilé váha, te cuéi nduu cuéi niú xínú
cuèchí-yu núú-gă vitna, te diu-gá xító ñàha-gá
xii-yu. ¹⁶ Te vitna ní sáá-yu núú-gă cundecu-
te vă ndohó-gă-yu docó, te ni vă quiní-gá-
ndohó-yu yichí-yu ndute, te ni vă quiní-gá-
ndohó-yu cahni nchicanchii, te ñá túú-gă ná cahni
ndohó-yu. ¹⁷ Te ducaⁿ chi Yaá cáá dàtná cáá iñⁿ
mbéé quití ní dánícuèhé-güedé ndécu-gă núú nútñí
xilé váha núcōo Yá Ndióxí Yaá táxí tnùní, Yaá-áⁿ

coto ñaha-gă xií-yu dàtná quídé ⁱⁱn toli oré xító-dě mbéé-dě, te candeca ñaha-gă xií-yu quíhíⁱn núú tōo ndute, te ndute-áⁿ cíú-xí ndùte candeca iní-yu, te Yá Ndiõxí cada-gá sá vă quìní-gá-yu tnúhu ndàhyú —duha ní cachí tnúhu téé cùu sacuéhé-áⁿ xii-í.

8

Cuèndá tícùú sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ

¹ Te sátá dúcáⁿ te Yaá cáá dàtná cáá ⁱⁱn mbéé quíti ní dánícuéhé-güedé ní xócání-gă tutú líhli cùu usá níhú sèyú ndéé sátá tütú sá ní nadúcúⁿnuu-áⁿ, te òré-áⁿ ní cunahi súúní nàvií-nă ní cuu andiu dàtná cuádava òré. ² Te ní xiní-í úsá tnahá espíritú xínú cuèchi níhú Yá Ndiõxí xínutníⁱ-xi níhú núcõo-gá, te ní níhí-xi ⁱⁱn caa cütú xínehe-xi. ³ Te dätnùní ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi níhú-gă ní quexío-xi nehe-xi ⁱⁱn tícùú ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ te níhú vai dúsa sá sàháⁿ tnámí, te ní ngúnutníⁱ espíritú-áⁿ níhú ndécú sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ níhú sácódó sá ndúú tähú Yá Ndiõxí, te xíáⁿ nútñíⁱ-xi ndàa níhú-gă, te dúsa sá sàháⁿ tnámí-áⁿ cahmi espíritú-áⁿ níhú sácódó sá ndúú tähú-gă-áⁿ cuèndá ñúhmá dúsa-áⁿ cundíhi-xi nchaa tnúhu càháⁿ ñáyiу càháⁿ ndíhi ñaha xíi-gá, nchaa ñáyiу cùu cuendá-gá. ⁴ Te nündaha espíritú-áⁿ tícùú ñúhmá dúsa sá sàháⁿ tnámí càyú, te quène ñúhmá nútñíⁱ-xi níhú Yá Ndiõxí, te ñúhmá-áⁿ cundíhi-xi nchaa tnúhu càháⁿ ñáyiу càháⁿ ndíhi ñaha xíi-gá, nchaa ñáyiу cùu cuendá-gá. ⁵ Te ní queheⁿ espíritú-áⁿ tícùú te ní dáchítú-xi ñuhú yódó níhú sácódó sá ndúú tähú Yá Ndiõxí, te ní xíténuu-xi ñuyíú, te òré ducaⁿ

ní quide-xi te ní cáháⁿ víhí ñühu, te ío dusanⁿ ní quide-xi ñuyíú, te ní sáá ndúté, te níhi vihi ní tnáa.

Ndí ùsá espíritú ní tiú-xi iiⁿ caa cútú xínehe-xi

6 Te ndí ùsá cue espíritú xínehe iiⁿ caa cútú-áⁿ ní ngúndecu túha-xi cuéndá tiú-xi.

7 Te espíritú díhna nuu ní tiú-xi cútú néhé-xí, te ñuyíú-a ní ngoyo ñiñi dàcánuu-xi ndíhi ñuhú ndíhi níñi, te luha-ná te cuu dava ñuyíú ní cayú, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa yutnu ìó ñuyíú ní cayú, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa cühú ìó ñuyíú ní cayú.

8 Te espíritú cúú ùú ní tiú-xi cútú néhé-xí, te dàtná cáá iiⁿ tindúú cáá iiⁿ sá ní ngava xítí làmár te nchicúⁿ ñuhú, te luha-ná te cuu dava ndute làmár-áⁿ ní nduu-xi níñi. **9** Te luha-ná te cuu dava nchaa quití xixúhuⁿ xítí làmár-áⁿ ní xihí-güedí, te luha-ná te cuu dava nchaa bárcú ní quée naa-xi xítí ndute.

10 Te espíritú cúú ùní ní tiú-xi cútú néhé-xí, te ní ngava iiⁿ chódíní cáhnú ndéé andíu ñuyíú te nchicúⁿ ñuhú-di, te ñuhú-áⁿ cáá dàtná cáá ñuhú ití. Te luha-ná te cuu dava nchaa yúte ní ngava chódíní-áⁿ, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa núú quénihni ndute ní ngava-di. **11** Te chódíní-áⁿ nání-dí: Yúcú Ùá. Te ndute xíca nchaa yúte-áⁿ ndíhi nchaa ndute quénihni-áⁿ ní cuu úá-xi dàtná yúcú ùá, te ío cuéhé ñayiu ní xihí sá dúcáⁿ ní cuu úá ndute-áⁿ.

12 Te espíritú cúú cùmí ní dácáháⁿ-xi cútú néhé-xí, te luha-ná te cuu dava nchicanchii ñá túú ní dàyehé-xi, te ducaⁿ lùha-ná tucu cuu dava yóó ñà túú ní dàyehé-di, te ducaⁿ lùha-ná te cuu

dava tucu nchaa chódíní ñà túú ní dàyehé-güedi, te luha-ná te cuu dava nduu ñà túú ní dàyehé nchícanchii, te ducaⁿ lùha-ná te cuu dava niú ñá túú ní dàyehé yóó ndíhi nchaa chódíní.

13 Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í xícó iiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí núú tàchí, te ní tecú dóho-í níhi càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—;Ío ndàhú ndoho nchaa ñáyiu xíndecu ñuyíú òré ná dàcaháⁿ úní-gá cue espíritú cùmání cútú xínehe-xi, chi sa xíndecu túha-ná-xi sá dácàháⁿ-xi!— duha càchí espíritú-áⁿ.

9

1 Te espíritú cùú ùhúⁿ ní tiú-xi cútú néhé-xí, te òré-áⁿ ní xiní-í ní quee iiⁿ espíritú andiu te càa-xi datná cáá iiⁿ chódíní, te ní ngava-xi ñuyíú, te ní níhi-xi iiⁿ ndacaá néhé-xí cuèndá nacaáⁿ-xi yuyèhe yaú cùnú víhi. **2** Te ní nacaáⁿ-xi yaú-áⁿ te ní ngüíta-xi ní quene ñúhmá dàtná quéné ñúhmá iiⁿ xítnú cáhnú vìhi, te ní quene tàchí ní xíténuu-xi ñúhmá-ăⁿ te ní sadí-xi núú nchícanchii, te ní cunee ñuyíú. **3** Te xítí ñúhmá-ăⁿ ní quene tíca làngóstá, te ní xíténuu-di ñuyíú, te dééⁿ-güedi dàtná dééⁿ nchacua. **4** Te ní ngúndecu ndíhi-güedi tnúhu ndee ìní cuèndá sá dándòho-güedi mee-ni ñáyiu ñá túú ndèé sèñá Yă Ndiõxí tneé-xi, te ñá túú ná cada-dí nchaa yutnu ndíhi nchaa cúhú. **5** Te ñá túú tnúhu ndee ìní ndécu ndíhi-güedi sá cáhní-güèdi ñáyiu, chi mee-ni sá dándòho ñaha-güedi xií-yu úhúⁿ yóó. Te òré ní ngüíta-güedi dàndoho ñaha-güedi xií-yu te tàhú tnùhú núú dáquée-güedi iñu-güedi dàtná quídé-xí núú dáquée nchacua iñu-güedi. **6** Te

ñáyiu-áⁿ xílcáⁿ táchü-yu sá ndíhi cuú-yu cuéndá sá ſo
ndòhó-yu dàquée ñaha nchàa quití-áⁿ iñu-dí xií-yu
te ñá cuìní-xi cuú-yu, te iiⁿ nduu iiⁿ nduu sàni iní-yu
cuú-yu te ñá túú cuìní-xi cuú-yu chi ñá túú tn̄hu
xihí sá cùu-xi-y.

⁷ Te nchaa tíca làngóstá-áⁿ xíndáa-güedí dàtná
ndää nchaa cuàyú cue téé cuáháⁿ nàá, te
díquí-güedí ñùhu iiⁿ sá cáá dàtná cáá còroná ní
cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te núu-güedí càa datná
cáá nüú cuè téé. ⁸ Te idi díquí-güedí càa datná
cáá idi díquí ñáyiu díhí, te núhu-güedí càa datná
cáá nühu ndicaha. ⁹ Te yìdúcúⁿnuu-güedí iiⁿ sá
cáá dàtná cáá càá, te ndíxíⁿ-güedí quíde-xi datná
quídé-xí nüú vëxi cuéhé víhí càrretá sá táñùhu
cuayú cuáháⁿ-güedé ndíhi-güedí nüú nàá-güedé.
¹⁰ Te ndéé iñu nüú lùhmá-güedí dàtná ndéé iñu
núu lùhmá nchacua, te iñu nüú lùhmá-güedí-áⁿ
dàquée-güedí ñáyiu dàndoho ñaha-güedí xií-yu, te
ducaⁿ-ni càda-güedí dandoho ñaha-güedí xií-yu
ndéé xínu úhúⁿ yóó. ¹¹ Te nchaa tíca làngóstá-áⁿ
táxí tnùní ñáhá espíritú sá táxí tnùní yaú cùnú
víhí, te espíritú-áⁿ nání-xí Àbadón tnúhu hèbreú, te
tnúhu griégú nání-xí Àpolión, te ndí ndùú tnúhu-áⁿ
quéé-xí: Sá dánà ñáyiu.

¹² Te tnúndòho-a cuu-xi tnúndòho díhna nuu, te
vitna cùmání üú-gá.

¹³ Te espíritú cùu iñú ní tiú-xi cútú néhé-xí. Te
núú Yă Ndiòxí nútñii iiⁿ sá ní cuáhá mee-ni díhúⁿ
cuàáⁿ nüú sácödó sá ndúú tähú-gă, te ndí cùmí
xíquí-xi xíndecu iiⁿ caa ndíqui, te ní tecú dóho-í ní
cáháⁿ iiⁿ sá ní cáháⁿ nihnu ndí cùmí ndíqui-áⁿ. ¹⁴ Te

sá càháⁿ nihnu ndíqui-áⁿ xăhaⁿ-xi xì espíritú cùú ñiñú sá ní tiú cútú-ăⁿ:

—Cuàháⁿ nandaxi-n ndì cumí espíritú ndútú ndècu yúte càhnu nani Eúfratés —càchí sá càháⁿ-áⁿ xăhaⁿ-xi xì espíritú-áⁿ.

¹⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní nandáxí ndí cùmí cue espíritú-áⁿ cuéndá cahni-xi cuéhé vîhí ñayiu, te sa yatni dàtná cuádava ñayiu xîndecu ñuyíú cahni-xi, te ducaⁿ chi sa ndècu túha tnàhí cue espíritú-áⁿ ndétú-xí sâá òré, àdi nduu, àdi yóó, àdi cuíá ducaⁿ càda-xi cahni-xi ñayiu. ¹⁶ Te ní xiní-í nchaa cue sandàdú cündìhi-xi xixódó-güedé cuàyú, te ní níhì-í tnúhu sá xînu úú cièndú millón-güedé.

¹⁷ Te duha xîndáa cue cuàyú-áⁿ ndíhi cue téé yòdo ñaha-áⁿ ní xiní-í: Te cue téé-áⁿ yídúcúⁿ nuu iiⁿ sá yídúcúⁿnuu pèchú-güedé, te luha tîcuèhé te luha cuìi datná cuìi andiu, te luha cuàáⁿ, te nchaa cuàyú-áⁿ cáá díqui-güedi dàtná cáá díqui ndicaha, te yuhu-güedi quène ñuhú ndíhi ñúhmá, ndíhi àzufré nchícúⁿ ñuhú. ¹⁸ Te ío cuéhé ñayiu ñuyíú ní xíhí chi luha-ná te cudavá-yu ní xíhí sá cuéndá ñuhú-áⁿ ndíhi ñúhmá-ăⁿ ndíhi àzufré-áⁿ. ¹⁹ Te ndíhi nûú lúhmá-güedi ndíhi yuhu-güedi dàndoho-güedi ñayiu, te nûú lúhmá-güedi nèhe-xi díqui cőó, te diu-ni dàtná cáá cőó cáá níhií lúhmá-güedi.

²⁰ Te nchaa dava-gá ñayiu ní cácu ñá túú ni xíhí nûú nchàa tnúndòho-áⁿ ñà túú ní cuìní-yu dàñá-yu ichi cuéhé ichi duha ndècú-yu, chi quide cahnu-ní-yu nchaa espíritú cündìhi yucu ñáváha, ndíhi nchaa sá càchí-yu cùu ndióxí ní cadúha cue téé ñuyíú-a, te dava xíăⁿ ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te dava ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuìxíⁿ, te dava

ní cuáha sá nání bròncé, te dava ní cuáha mee-ni yűú, te dava ní cuáha mee-ni yùtnu, te nchaa xíăⁿ ná túú cùtnuní nút-xi, te ni ñà túú tècú dóho-xi, te ni ñă ndácú-xí càca-xi. ²¹ Te ni să sáhní tnahá-yu, te ni să sáhní ndùu tnahá-yu, te ni să ndécü-yu ichi díi ìní, te ni sà dúhú ndàchiuⁿ tnahá-yu ñá túú ní cuìní-yu dàñá-yu.

10

Iⁿ espíritú xínú cuèchi nút Yă Ndiõxí néhé-xí iⁿ librú

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní tucu-í iⁿ espíritú cúnùu xinu cuechi nút Yă Ndiõxí ní quee-xi andiu, te yìhi-xi xítí víco cuånguee-xi ñuyíú te ndàa díquí-xi ndècu iⁿ cóó yáhnchí, te nút-xi súúní chàhnchí dàtná chàhnchí nút nchícanhii, te ndí ndùu díhiⁿ-xi càa datná cáá itá ñuhú. ² Te nündaha-xi iⁿ librú lìhlí ní nandicá, te sáhá cùha-xi ní sani-xi nút ndute làmár, te sáhá dàtni-xi ní sani-xi nút ñuhu yìchí. ³ Te espíritú-áⁿ níhi vìhi ní caháⁿ-xi, te ní quide-xi dàtná quídé iⁿ ndicaha oré cánásàa-di, te oré ducaⁿ níhi vìhi ní caháⁿ-xi te úsá xito ní caháⁿ ñuhu. ⁴ Te sátá ní yáha ní caháⁿ ñuhu-áⁿ úsá xito, te chido tnùní-í iⁿ nút tutú nàcuáa ní caháⁿ-xi ni cùu, te mei oré-áⁿ ní tecú dóho-í ní caháⁿ iⁿ sá ní caháⁿ andiu te càchí-xi:

—Vá chídó tnùní-n nàcuáa ní caháⁿ ñuhu-áⁿ, iní méé-ní-n ná cùhuⁿ—duha càchí sá ní caháⁿ-áⁿ.

⁵ Te espíritú sá nútñí iⁿ xio sáhá-xi nút ndute làmár-áⁿ ndihí ingá xio sáhá-xi nút ñuhu yìchí-áⁿ ní xiní-í ní ndonehe-xi ndaha cùha-xi, ⁶ te càchí-xi:

—Yá Ndiõxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quiú Yaá ní cadúha ñuyíú, ndihí andiu, ndihí làmár,

ndihí nchaa sá ìo, Yaá-áⁿ náhá ndääá-gá sá yúhú càháⁿ ndáá-í, te vá cuyàa vihi ⁷ te cada-xi nchaa nàcuáa ndùu tnúhu ndùu yuhu ní caháⁿ-gá, tnúhu ní xáhaⁿ-gă xii cue téé ní xinu cuechi nüú-gă, cue téé ní xóo caháⁿ tnúhu-gá ndéé sanaha, chi òré ná tiú espíritú cùu ùsá cútú néhé-xí, te òré-áⁿ cada-xi nchaa nàcuáa ndùu tnúhu ndùu yuhu sá ní xáhaⁿ-gă xii nchaa cue téé-áⁿ —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁸ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú tucu dóho-í ní caháⁿ tucu sá ní caháⁿ andiu-áⁿ, te càchí-xi xii-í:

—Cuaháⁿ te queheⁿ-n lìbrú lìhli sá ní nàndicá nündàha espíritú-áⁿ, espíritu sá nútñí ⁱñ xio sáhá-xi núú ndute làmár, te ⁱñ xio sáhá-xi núú ñuhu yìchí — duha càchí sá ní caháⁿ-áⁿ.

⁹ Te yúhú ní sáháⁿ-í núú ndécú espíritú-áⁿ xìcáⁿ-í lìbrú lìhli nèhe-xi-áⁿ, te ní cachí-xi:

—Iha te caxi-n, te cuvídí yuhu-n dàtná cùvídí òré xihí-n ndùdí ñúñú, dico xítí-n chi cada úá-xi — càchí-xi.

¹⁰ Te ní queheⁿ-í lìbrú lìhli nündaha espíritú-áⁿ ní xexi-í, te yuhu-í ní quide vídí-xi dàtná vídí ndudí ñúñú, dico sátá ní ngava-xi xítí-í te ní quide úá-xi.

¹¹ Te ní cachí tucu espíritú-áⁿ xii-í:

—Dacuitíí caháⁿ tucu-n nàcuáa càchí Yă Ndiòxí cuèndá ñáyiú titní víhí nàcióⁿ, ndihí cuèndá ñáyiú titní víhí ñùú, ndihí cuèndá ñáyiú càháⁿ ndí díⁱñ ndí díⁱñ núú tnúhu, ndihí cuèndá cue téé yìndaha ñáyiú.

11

Cuèndá úú cue téé càháⁿ nàcuáa càchí Yă Ndiòxí

¹ Te ní níhí-í ⁱñ tnuyoo nàcuáa chicùhá-í ⁱñ sá chicùhá-í, te ní caháⁿ ⁱñ sá ní caháⁿ, te càchí-xi:

—Ndacuíñí te chicùhá-n vèhe Yá Ndióxí, te chicùhá tucu-n nūú sácōdó sā ndúú tähú-gă, te cahu-n nă daha tnàhá ñáyiу chìñuhu ñaha xii-gá xíndecu. ² Dico vá chíchùhá-n ndàa quehé vehe-gá, chi xiáⁿ ní nduu cuéndá cue ñáyiу ñá túú cùu ñáyiу isràél, te ñáyiу-áⁿ nduu nuu-nă-yu nūú ní cuu ñuú-gá, te cadá-yu dàtná càchí iní méé-yu, te údico úú yóó ducaⁿ càdá-yu. ³ Te yúhú tendaha-í úú tnàhá cue téé caháⁿ yuhu-í nàcuáa càchí Yá Ndióxí, te úxúú ciéndú únídico nduu ducaⁿ caháⁿ-güedé yuhu-í cada-güedé nùù-í, te cuihnu-güedé dóó tnúú sá sácuíhnu cue ñáyiу ndíhú iní-xi —duha càchí sá caháⁿ-áⁿ.

⁴ Te ndí ndùú cue téé-áⁿ cùú-güedé dàtná úú yutnu òlívú sá xínutníí nūú Yá Ndióxí, ndíhí dàtná úú sá ndéé dité-xi, sá yíndòdo iiⁿ caa candíl nūú dité-xi ndècu tucu nūú-gă, te diú-gá cùú-gă Yaá yíndàha ñuyíú. ⁵ Te ñáyiу na cànì iní-xi ná cada ñaha xii-güedé te yuhu-güedé quene ñuhú cahmi ñaha-xi xíí-yu, te ducaⁿ càda-güedé cahni-güedé nchaa ñáyiу na cùu úhú iní ñahá xii-güedé. ⁶ Te ndí ndùú-güedé ndécú ndíhí-güedé tnúhu ndee iní cada-güedé sá vă cùúⁿ dăú, te ducaⁿ càda-güedé nini caháⁿ-güedé nàcuáa càchí Yá Ndióxí, te ndacu-güedé nadatiú-güedé ndute nduu-xi níñí, te ndacu-güedé dandòho-güedé nchaa ñáyiу titní nūú tnúhu ndòho, te ducaⁿ càda-güedé ná daha xito càchí iní méé-güedé. ⁷ Te nà yáha sá caháⁿ-güedé nàcuáa ní cachí Yá Ndióxí, te dàvá-áⁿ quene iiⁿ quiti dééⁿ yàú cùnú víhí să īo nèhé cáá, te quiti-áⁿ ngüïta-dí nàá-dí ndíhí ndí ndùú cue téé-áⁿ te cahni ñaha-dí xii-güedé. ⁸ Te yíqui cùñú cue téé-áⁿ

cautùu-xi iiⁿ tnuú ñuuú cáhnú nüu ní sahni-güedé Xítohó Jesucristú núú cùrúxí, te diu Yaá-áⁿ cúú Xítohó-ó ndíhi-güedé, te càchí ñáyiu sá ñùú-áⁿ cúú-xí dàtná ñuu Sòdomá ndíhi nacióⁿ Ègiptú. ⁹ Te úní nduu dava cautùu yíqui cuñú-güedé xíáⁿ, te ñáyiu nchaa nacióⁿ, ndíhi ñáyiu nchaa ñuu, ndíhi ñáyiu càháⁿ ndí díiⁿ ndí díiⁿ nüu tnúhu, ndíhi ñáyiu xíndecu nchaa xichi quiní-yu yíqui cùñú-güedé, te vá dáñä-yu nguínduxi. ¹⁰ Te nchaa ñáyiu-áⁿ nduu vétú iní-yu sá dúcáⁿ cùú cue téé càháⁿ nàcuáa càchí Yá Ndiòxí-áⁿ, te ío cudíiⁿ iní-yu, te nándi sá cuáha táhú tnáhă-yu sá cùdíiⁿ iní-yu sá dúcáⁿ ní xíhí-güedé, te ducaⁿ chi diu-güedé ní quide ío ní ndohó-yu. ¹¹ Te sátá ná yáhá úní nduu dava sá dúcáⁿ cùú-güedé te Yá Ndiòxí dandoto ñaha-gá xii-güedé, te ndacoo-güedé, te nchaa ñáyiu na quiní sá ndótó-güedé te yùhú víhí-yu. ¹² Te ndí ndùú cue téé-áⁿ tecú dóho-güedé càháⁿ iiⁿ sá càháⁿ ndéé andiu, te cùñaha-xi xii-güedé:

—Chí táquène iha —duha cùñaha sá càháⁿ-áⁿ xii-güedé.

Te cue téé-áⁿ quíhu-güedé iiⁿ xítí vícó caa-güedé andiu, te nchaa ñáyiu cùu úhú iní ñáhá xii-güedé quiní ñáhă-yu xii-güedé caa-güedé andiu. ¹³ Te òré-áⁿ níhi vihi tnáa ñuyíú, te úxí xichi cùu-xi ñuu nüu cùndècu-güedé-áⁿ te iiⁿ xichi ñuú-áⁿ naa, te cuú úsá mǐl ñáyiu, te nchaa dava-gá ñáyiu cácu vá cùú yùhú víhí-yu, te cachí-yu sá ío càhnu cuu Yá Ndiòxí Yaá ndécu àndiu.

¹⁴ Te tnúndòho-a cuu-xi tnúndòho cuu úú yáha, te vitna sa ndètu vií-nă tucu sáá tnúndòho cuu uní.

Espíritú cúú ûsá tiú-xi cútú néhé-xí

15 Te espíritú cúú ûsá ní tiú-xi cútú néhé-xí, te òré-áⁿ ní tecú níhi ní caháⁿ titní sá ní caháⁿ andíu, te càchí-xi:

Nchaa sá cúú cuéndá nchaa ñáyiu ñuyíú táchí tnùní-yu ni cùu ní nduu cuéndá Tátá-ó Dútú Ndiòxí táchí tnùní-gá,

Te tnàhá Yaá ní tendaha-gă ní saháⁿ ñuyíú táchí tnùní-gá nchaa xíáⁿ,

te diu-gá taxi tnùní-gá ní caa ní quíhíⁿ.

Duha ní caháⁿ nchaa sá ní cahá^{n-áⁿ}. **16** Te ndí
óco cùmí cue téé sacuéhé xinucoo núú xilé váha ní ngüíñí xítí-güedé núú Yă Ndiòxí, te ní nuu núú-güedé ndàa núú ñúhú te ní ngüíta-güedé chíñuhu ñaha-güedé xii-gá, **17** te càchí-güedé:

Ío ndàcáⁿ táchí-ndí núú yòhó Dútú Ndiòxí,

Yaá ndácú quíde nchaandi túhú sá vähä,

te diu-ni-n ndècu-n ndéé cùtnähá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-n ndècu-n vitna, te diu-ni-n cùndecu-n ndéé núú cuaháⁿ núú vëxi,

te ío càhnu cuu-n te ní ngüíta-n io-gá táchí tnùní-n.

18 Te nchaa ñáyiu xindecu ñuyíú xicudééⁿ-yu núú-n, te vitna ní saá nduu dàndohó-n-yu chi ñá túu cùu vähä iní-n nüü-yu,

te cada ndáá-n cuéchi nchaa ñáyiu sa ní xihí,

te ní saá tucu nduu cuáñaha-n sá ndúú táchí nchaa ñáyiu ní xinu cuechi nüü-n ní caháⁿ-yu tnúhu-n, ndihí nchaa dava-gá ñáyiu cùu cuéndá-n, chi ñáyiu-áⁿ néhé-yu sá yíñuhu núú-n,

te cuéi ñáyiu cùnuu ndihí ñáyiu ñá túu cùnuu cuáñaha-n sá ndúú táchí-yu,

te ní sáá tucu nduu dànaa-n nchaa ñáyiу sàhni tnaha ñáyiу-xi.

Duha càchí ndí òcó cùmí cue téé sacuéhé-ăⁿ xâhaⁿ-güedé xii Yá Ndiõxí.

¹⁹ Te ní xiní-í ní nacaáⁿ yuyèhe vehe Yá Ndiõxí andiu, te xití vehe-gá-áⁿ ní xiní-í ndécú càjá ñúhú sá yódó tnùní nàcuáa ní cundáá cada-gá sá cùú-xí ñáyiу, te òré-áⁿ ní xiní-í ní sáá ndúté, te ní caháⁿ ñúhu te ío dusáⁿ ní quide-xi, te níhi vîhi ní tnáa, te súúní càhnu dáú ñíñí ní cuuⁿ.

12

Cuèndá iiⁿ ñadîhí ndîhi cuèndá iiⁿ quiti dééⁿ nání dràgón

¹ Te ío vîhi ní quide-xi iiⁿ sá ní quide-xi andiu, te ní xiní-í iiⁿ ñadîhí te dóó níhnú-áⁿ quide-xi datná quídé-xí nûú nchïcanchii, te ndàa nûú sàhá-aⁿ quide-xi datná quídé-xí nûú yôó, te ñùhu iiⁿ coroná díquí-aⁿ te ndèé úxúú chódíní. ² Te ñùhu déhe-aⁿ te càna saa-aⁿ sá quídé ühú ñahá-xí xìi-aⁿ chi sa ndètu vií-nă cacu déhe-aⁿ. ³ Te dâtnùní ní quide tucu-xi sá ní quide-xi andiu, te ní xiní-í iiⁿ quiti càhnu quiti ticuehé, quiti dééⁿ nání dràgón, te ndèé úsá díquí-dí ndîhí úxí ndîqui-dí, te iiⁿ caa coròná ñúhú iiⁿ caa díquí-di-áⁿ. ⁴ Te quiti-áⁿ luha-ná te cuu dava nchaa chódíní dângòyo-dí ñuyíú ndîhí lúhmá-dí, te quiti-áⁿ ní ngûnu tníi-dí nûú ñaha ndètu vií-nă cacu déhe-xi-áⁿ cuèndá caxi-dí déhe-aⁿ òré cacu ni cùu. ⁵ Te ñaha-áⁿ ní cacu déhe-aⁿ te téé cùu-dé, te té líhli-áⁿ yo cunuu-dé taxi tnùní-dé nchaa ñáyiу ñuyíú, te mee Yá Ndiõxí ní nacuaca ñaha-gă xii té líhli-áⁿ cuèndá cundecu ndîhí ñaha-dé xii-gá nûú

ndécú-gă táxi tnuní-gá. ⁶ Te ñadìhi-áⁿ ní xinu-aⁿ cuaháⁿ-aⁿ xiti yucu núú ní quide túha Yá Ndióxí cundecu-aⁿ cuéndá xíáⁿ níhí-aⁿ caxi-aⁿ, te ducaⁿ níhí-aⁿ sá caxí-áⁿ úxúú ciéndú únídico nduu chi ducaⁿ nduu cundecu-aⁿ xíáⁿ.

⁷ Te sátá dúcáⁿ te andiu ní xiní-í espíritu cúnùu xinu cuechi núú Yá Ndióxí nání Mìguél, ndihí nchaa dava-gá espíritu cündìhi-xi, te nchaa espíritu-áⁿ nàá-xi ndihí quiti déen nání dràgón ndihí nchaa espíritu cündìhi-di. ⁸ Te quiti-áⁿ nà túú ní ndàcu-dí ndihí nchaa espíritu cündìhi-di, te ñá túú ní níhí-gă-dí núú cündècu-dí andiu ndihí nchaa espíritu cündìhi-di-áⁿ. ⁹ Te cue espíritu xínú cuéchi núú Yá Ndióxí-áⁿ ní dágavá-xí quiti déen nání dràgón-áⁿ ndihí nchaa espíritu cündìhi-di ñuyíú, te quiti-áⁿ cíú-dí mèi sácuíhná àdi sá càchí-ó cíù yucu ñáváha, te diu xíáⁿ ní dándàhú-xi ñáyiu níhí ñuyíú, te diu-ni xíáⁿ ní nduu-xi cóo ní dándàhú-xi ñáyiu ndéé sanaha.

¹⁰ Te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ tucu iiⁿ sá ní cáháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Vitna te Yá Ndióxí ní quide-gá ní ngúndecu ñáyiu ndihí-gá, te ío càhnu cuu-gá, te ío tàxi tnuní-gá, te tnàhá Crístú Yaá ní tendaha Yá Ndióxí ní quixi ñuyíú-a ío tàxi tnuní-gá, te ducaⁿ chi sa ní xócuñí sácuíhná sá súúní nùnúu sacáⁿ cuéchi núú Tătă-ó Dütú Ndióxí cuéndá nchaa ñáyiu ndècu ndihí-o ichi-gá, te nduu niú ducaⁿ sàcáⁿ cuéchi-xi núú-gă cuéndá-yu ni cíù. ¹¹ Dico ní ndacú-yu ní cunùú-yu núú sàcuíhná sá dúcáⁿ sàcáⁿ cuéchi cuéndá-yu-áⁿ ní cíù, te ducaⁿ ní cunùú-yu sá cuéndá Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní

dán̄icuèhé-güedé, chi Yaá-áⁿ n̄i sati n̄iñí-gă te ní xíhí-gá sá cuèndá-yu, te ducaⁿ n̄i cunuu tūcú-yu sá cuèndá sá sàndáá iní ñáhă-yu xii Yaá-áⁿ, te ñá túú ní yùhú-yu cuú-yu sá cuèndá-gá. [12](#) Te vitna ío chí cútii iní nchaa nchòhó espíritu xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí, ndihí nchaa nchòhó ñáyiu ndècu andíu, dico jndàhú ní cuu nchaa ñáyiu xìndecu nihíi ñuyíú! Chi súúní cùdééⁿ sàcuíhná n̄i ngava-xi te nándí cada ñaha-xi xíi-yu, te ducaⁿ chi cùtnuní iní-xi sá sàcú duha-ná nduu cudíi-xi cundecu-xi —duha càchí sá n̄i cáháⁿ andíu.

[13](#) Te sátá n̄i quee quiti dééⁿ nání dràgón-áⁿ andíu n̄i ngava-dí ñuyíú quiti cùu mei sácuíhná-ăⁿ, te quiti-áⁿ n̄i chinchícúⁿ-dí ñadíhí ñaha ní cacu déhe téé-xi-áⁿ. [14](#) Te ñadíhí-áⁿ n̄i nduu tähú-aⁿ ní quene úú ndixí-aⁿ, te càa datná cáá ndixíⁿ iiⁿ yacòlo cahnu vihi cuendá ndava-aⁿ núhú-aⁿ yucu núú ní cachí Yă Ndiõxí cundecu-aⁿ, te yàcáⁿ cundecu-aⁿ úní cuá dava cuèndá sá vă níhí ñáhá quiti dééⁿ quiti nàni dragón-áⁿ te xíáⁿ níhí-aⁿ sá caxí-áⁿ, te quiti-áⁿ cùú tūcu-dí datná iiⁿ cóó dëéⁿ. [15](#) Te quiti-áⁿ n̄i quene cuéhé ndute yuhu-dí, te ndute ní quene yuhu-dí-áⁿ n̄i cuu-xi iiⁿ yúte, te ducaⁿ n̄i quide-dí cuèndá ndute-áⁿ cuido-xi ñadíhí-áⁿ ní cùu. [16](#) Te ñuhu yìchí ní chindee-xi ñadíhí-áⁿ, chi ní ndátá te ní quée naa-ni ndute ní quene yuhu quiti-áⁿ. [17](#) Te sá dúcáⁿ n̄i quide-xi xíáⁿ ní cudééⁿ víhí quiti-áⁿ núú ñadíhí-áⁿ, te ní xica-dí cuáhán-dí núú xìndecu nchaa dava-gá cue déhe ñadíhí-áⁿ cuèndá nàá ndihí ñaha-di, te ñáyiu-áⁿ cùú-yu ñáyiu tnìi nchaa tnúhu càháⁿ Yă Ndiõxí, te nchicúⁿ nihnu-yu nchaa tnúhu sá càháⁿ váha cuèndá Xítohó Jesucristú.

13

Cuèndá úú quiti

¹ Te yúhú ní ngúnu tníi-í yuhu làmár, te ní xiní-í ní quene iiⁿ quiti te ndèé úsá díquí-dí te úxí ndíqui-dí, te núú iiⁿ iiⁿ ndíqui-dí-áⁿ ndécu iiⁿ caa coroná. Te iiⁿ iiⁿ díquí-dí-áⁿ ndèé tnúhu sá càháⁿ úhú-xi cuèndá Yá Ndiòxí. ² Te quiti-áⁿ cáá-dí dàtná cáá cuiñí, te sáhá-dí càa datná cáá sáhá ōso, te yuhu-dí càa datná cáá yùhu ndicaha. Te quiti dééⁿ nání dràgón ní sáñaha-dí tnúhu ndee ìní xii quiti-áⁿ cuèndá taxi tnùní víhí-dí, te dràgón-áⁿ ní sáñaha-dí nüú ndécu-dí tåxi tnuní-dí xii quiti ní quene xítí làmár-áⁿ, te ducaⁿ ní quide-dí cuèndá sá nìhí ndéé quiti-áⁿ cunuu-dí. ³ Te iiⁿ díquí quiti ní quene xítí làmár-áⁿ càhú víhí càa ní nícuèhé, te sa ndètu vií-nä cuú-dí sànuu dico ní ndúha-dí, te nihíi ñuyíú ní níhí ñáyiu tnúhu sá dúcáⁿ ní cuu, te ío ní cuñúhu-yu te ní tuhá-yu quiti-áⁿ. ⁴ Te nchaa ñáyiu-áⁿ ní cachí-yu sá ïo càhnu cuu quiti dééⁿ quiti nàni dragón-áⁿ cuèndá sá ní sáñaha-dí tnúhu ndee ìní sá táxi tnùní quiti ní quene xítí làmár-áⁿ, te ní ngüíta-yu ní chiñuhú-yu quiti ní quene xítí làmár-áⁿ, te càchí-yu:

—Vá yoo iiⁿ nütnahá ñáhá xìi quiti-a, te ni vă yoo iiⁿ ndacu nàá ndihí ñaha xìi-dí —cachí-yu.

⁵ Te ní níhí-dí tnúhu ndee ìní sá càháⁿ úhú-dí Yá Ndiòxí, te cada càhnu-dí mee-dí, te údico úú yóó ducaⁿ ní níhí-dí tnúhu ndee ìní-áⁿ cunuu-dí. ⁶ Te ducaⁿ ní quide-dí ní càháⁿ úhú-dí Yá Ndiòxí ndihí cuèndá nchaa sá quídé-gă, te diu-ni ducaⁿ ní càháⁿ úhú-dí nüú ndécu-gă, te ní càháⁿ úhú tucu-dí nchaa ñáyiu ndècu ndihí-gá andiu. ⁷ Te ducaⁿ ní níhí-dí

tnúhu ndee ìní sá nàá-dí ndihí nchaa ñáyiu cùu cuendá Yă Ndióxí, te ducaⁿ nàá ndihí ñaha-dí xií-yu ndéé òré vá ndácú-gă-yu nàá ndihí ñàhá-yu xii-dí, te tnàhá ní ngúndecu ndihí-dí tnúhu ndee ìní sá táxi tnùní-dí ñáyiu nchaa nacióⁿ, ndihí ñáyiu nchaa ñuú, ndihí nchaa ñáyiu càháⁿ ndí díiⁿ ndí díiⁿ nüú tnúhu, ndihí ñáyiu xíndecu nchaa xichi. ⁸ Te cue ñáyiu nihíi ñuyíú ní cachí-yu sá io càhnu cuu quiti-áⁿ, te ñáyiu-áⁿ cùú-yu ñáyiu ñá túú yodo tnuní nüú tutú Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé Yaá ní xíhí ní cùu te ní ndoto. Te ndéé cútñahá ní ngáva ñuyíú sa yodo tnuní ñáyiu naníhí tähú, dico ñáyiu càchí sá io càhnu cuu quiti-áⁿ ñá túú yodo tnuní-yu nüú tutú-gá.

⁹ Te nchaa nchòhó ñáyiu xíndedóho chí cúnđedóho váha nchaa nàcuáa cuáháⁿ tnúhu-áⁿ. ¹⁰ Te nchaa ñáyiu na chìhi tnaha ñáyiu-xi vecaá te sáá nduu te quíhíⁿ-yu tnàhá-yu vecaá, te nchaa ñáyiu sàhni tnaha ñáyiu-xi ndihí yuchí te diu-ni ndihí yuchí cuú-yu tnàhá-yu, te xíáⁿ nüu io xìni ñuhu-xi sá ncháá ñáyiu cùu cuendá Yă Ndióxí cunduu càhnu iní-yu, te quindáá iní ñáhá-yu xii-gá.

¹¹ Te ní xiní tucu-í ingá quiti ní quene-dí nüú ñuhu yìchí, te ndée úú ndiqui-dí te càa datná cáá ndiqui canerú, te càháⁿ-dí dàtná càháⁿ quiti dééⁿ nání dràgón. ¹² Te dàtná ndécu ndihí quiti ní quene xití làmár-áⁿ tnúhu ndee ìní sá táxi tnùní-dí ducaⁿ ndècu ndihí quiti ní quene ñuhu yìchí-áⁿ tnúhu ndee ìní taxi tnùní-dí cada-dí nüú quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te quiti ní quene ñuhu yìchí-áⁿ ní quide yica-dí sá ncháá ñáyiu xíndecu nihíi ñuyíú

chiñuhú-yu quiti ni quene xití làmár-áⁿ, quiti càhú víhí ni tnahá ni nícuèhé te ni ndúha-di. ¹³ Te quiti ni quene xití ñuhu yìchí-áⁿ ni quide-di titní núú sá vă yőo tnahí ndàcu cada, te nchaa ñáyiu ni xiní-yu sá ndéé andiu ni dángoyó-dí ñùhú ñuyíú. ¹⁴ Te sá dúcáⁿ ni ngúndecu ndihí-di tnúhu ndee ìní ni quide-di nchaa xíăⁿ ni quide-di núú quiti ni quene xití làmár-áⁿ, te sá dúcáⁿ ni quide-di te xíăⁿ ni dándahú-di nchaa ñáyiu xíndecu nihíi ñuyíú, te ni xáhaⁿ-di xíy-yu sá ndúcü-yu iiⁿ sá cádúha-yu nàcuáa-ni càa nacuáa-ni ndùu quiti ni quene xití làmár-áⁿ, quiti càhú víhí ni tnahá ni nícuèhé díqui-xi-áⁿ ni quée machítí te ñá túú ni xihí-di chi ni xíndecu-ni-di. ¹⁵ Te quiti ni quene xití ñuhu yìchí ni ngúndecu ndihí tucu-di tnúhu ndee ìní sá chíhí-di ìní sá ni cadúha-yu-áⁿ, sá ni natavá-yu dàtná cáá quiti ni quene xití làmár-áⁿ, te ducaⁿ ni quide quiti-áⁿ cuéndá caháⁿ sá ni cadúha-yu-áⁿ, te xíăⁿ cada-xi cuú nchaa ñáyiu ñá túú ni cuiní chiñuhu ñaha xii-di. ¹⁶ Te quiti ni quene xití ñuhu-áⁿ quidé-di sá ncháá ñáyiu ngúndeé iiⁿ tnuní ndaha cùhá-yu àdi tneé-yu, te ducaⁿ ni quide-di cuéi ñáyiu cùnuu te cuéi ñáyiu ñá túú cùnuu, te cuéi ñáyiu cuica te cuéi ñáyiu ndahú, te cuéi ñáyiu ñá túú dàñá quee núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi, te cuéi nchaa ñáyiu dàñá quée núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi nchaá-yu ducaⁿ ni ngúndeé tnuní ñiiⁿ-yu. ¹⁷ Te ni quide-di sá ncháá ñáyiu ñá túú ndéé tnuní ñiiⁿ-xi vá cùú cuàáⁿ-yu sá càchí iní-yu te ni vă cùú dìcó-yu iiⁿ sá cuiní-yu dìcó-yu, te tnuní-áⁿ cùú-xí dìu quiti

ní quene xiti làmár-áⁿ àdi númerú-di. ¹⁸ Te xìni ñuhu-xi sá ncháá ñáyiú ío váha cùtnuní iní-xi ío váha cuáha-yu cuéndá nàcuáa quèe-xi númerú quiti-áⁿ, te númerú-áⁿ cùu-xí iñú ciéndú únídico iñú, te cùu-xi cuendá iiⁿ ñáyiú ñuyíú.

14

Cuéndá iiⁿ ciéndú údico cùmí mǐl ñáyiú

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé nútñí-gá iiⁿ yucu ñuú nání Síón ndécu àndiu, te nutnñí-gá ndihí iiⁿ ciéndú údico cùmí mǐl ñáyiú, te tneé-yu ndèé dìu-gá ndihí dìu tátá-gă Dútú Ndióxi. ² Te ní tecú dóho-í ní quide-xi andiu dàtná quídé-xí nǚú xícá cuéhé víhi ndùte, te quide tucu-xi datná quídé-xí òré níhi vihi caháⁿ ñúhu, te quide tucu-xi datná quídé-xí òré cuéhé víhi ñáyiú càní-yu àrpá. ³ Te ní tecú dóho-í xíxita yuhu sá xítá yùhu núú Yàá núcōo núú xilé váha, ndihí núú ndi cùmí cue quiti xñutnñí-áⁿ, ndihí núú nchàa cue téé cùu sacuéhé xñucóo-áⁿ, te xíxita-xi iiⁿ ndudú sáá. Te mee-ni cué ñáyiú iiⁿ ciéndú údico cùmí mǐl-áⁿ quèe díqui-yu ndudú-áⁿ, te ñáyiú-áⁿ cùu-yu ñáyiú ní dácäcu nihnu ñaha Yàá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé núú ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha xíndecu ñuyíú, te vá yōo iiⁿ-gá quèe díqui-xi ndudú sáá-ăⁿ chi mee-ni ñáyiú ní cácu nihnu-áⁿ quèe díqui-yu. ⁴ Te ñáyiú ní cácu nihnu-áⁿ cùu-yu ñáyiú ñá túú ní xíndecu ichi díi iní, te cùu-yu ñáyiú càndoo canine iní-xi, te ndëni ní cuu cuáháⁿ Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní nícuèhé-áⁿ, te ducaⁿ-ni ndëndaha ñàhá-yu xii-gá

cuáháⁿ, te ñáyiu-áⁿ ní cácu nihnu-yu núú nchàa ñáyiu ñuyíú, ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha, te ñáyiu ní cácu nihnu-áⁿ cíy-ku ñáyiu díhna nuu ní nduu táchú Yă Ndióxí cuu cuéndá-gá ndihí Yaá cáá dàtná cáá ⁱⁱn mbéé quítí ní dánícuéhé-güedé. ⁵ Te cùú-yu ñáyiu ñá túú càháⁿ ni ⁱⁱn tnúhu ndehnde, te càndoo canine iní-yu ndécu-yu núú núcõo Yá Ndióxí táxí tnùní-gá.

Cuéndá úní cue espíritú xínú cuéchi núú Yă Ndióxí

⁶ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ⁱⁱn espíritú xínú cuéchi núú Yă Ndióxí xícó-xí cuádava andíu, te ndècu ndihí-xi tnúhu sá càháⁿ nácuáa naníhí táchú-ó, tnúhu sá ñà túú tnàhí ndihí nihnu te tnúhu-áⁿ danéhé espíritú-aⁿ nchaa ñáyiu ndècu ñuyíú, ñáyiu nchaa nacióⁿ, ndihí ñáyiu nchaa ñuú, ndihí nchaa ñáyiu càháⁿ ndí díiⁿ ndí díiⁿ nüú tnúhu, ndihí ñáyiu xíndecu nchaa xichi. ⁷ Te níhi ní cáháⁿ-xi te càchí-xi:

—Nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ñuyíú canehe-ndo sá yíñuhu núú Yă Ndióxí, te cachí-ndo sá yo càhnu cuu-gá chi sa ní sáá nduu càda ndáá-gá nchaa cuéchi-ndo, te chiñuhu-ndo-gá chi diu-gá ní cadúha-gá andíu, ndihí ñuhu yìchí, ndihí làmár, ndihí nchaa ndóhyo —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁸ Te nchicúⁿ tucu ingá espíritú xínú cuéchi núú Yă Ndióxí, te càchí-xi:

—Vitna ní naa ñuú Babiloniá ñuú ío cùnuu, te ducaⁿ ní naa chi cue ñáyiu ñuú-áⁿ ní quidé-yu ní xita nihnu nchaa ñáyiu nihí ñuyíú, chi ní sanu ichi ñàhá-yu ichi cuéhé ichi duha —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁹ Te nchicúⁿ tucu ingá espíritú xínú cuéchi núú Yă Ndióxí te níhi càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Nchaa ñáyiu chìñuhu ñaha xii quiti ní quene xiti làmár, ndihí sá ní natava ñàhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, ñáyiu ní dáñá mèe-xi ní ngúndeé tnuní ndahá-yu àdi tneé-yu, ¹⁰ ñáyiu-áⁿ súñí dàndoho ñaha Yá Ndióxi xií-yu chi ío cùdééⁿ-gá, te ducaⁿ yo dandòho ñaha-gá xií-yu chi daquihíⁿ ñahá-gá xií-yu núú ñùhú núú ñúhú àzufre càyú-xi, te núú cué espíritu xínú cuèchi núú-gá ducaⁿ dàndoho ñaha-gá xií-yu, ndihí núú Yàá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé. ¹¹ Te ní caa ní quihíⁿ quene ñúhmá nüú dúcáⁿ cùndecú-yu ndohó-yu-áⁿ, te cuéi nduu cuéi niú ducaⁿ ndòhó-yu. Te ducaⁿ ndòho nchaa ñáyiu chìñuhu ñaha xii quiti ní quene xiti làmár, ndihí sá ní natava ñàhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, te diú-ni ñáyiu-áⁿ cúú-yu ñáyiu ní ngúndeé tnuní ndaha-xi àdi tneé-xi —duha càchí espíritu-áⁿ.

¹² Te xiăⁿ xíní ñùhu-xi sá ncháá ñáyiu cùu cuendá Yá Ndióxi cunduu càhnu iní-yu, chi diú-ní-yu cùú-yu ñáyiu tníⁿ nchaa tnúhu càháⁿ-gá, te ní yùhu ní iní-yu sàndáá iní-yu Xítöhó Jesucristú.

¹³ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní càháⁿ iiⁿ sá ní càháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Chido tnùní-n iiⁿ núú tutú nàcuáa na càháⁿ-í-a, “Není vitna ío váha táchu nchaa ñáyiu sàndáá iní tnúhu Xítöhó Jesucristú te xihí-yu” —duha càchí sá ní càháⁿ-áⁿ.

Te Espíritu Yá Ndióxi ní càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Ndáá, chi ndetatú-yu chi ñá túú-gá nágá chiuⁿ ndohó-yu cadá-yu, te Yá Ndióxi sa nàha-gá nchaa nàcuáa ndùu chiuⁿ ní quidé-yu —duha càchí Espíritu-gá.

Nchaa sá cúú nüú ñúhú

14 Te sátá dúcáⁿ te dătnùní ní xiní-í ^{iiⁿ} vícó cuìxíⁿ, te núú vícó-ǎⁿ ní xiní-í núcōo ^{iiⁿ} Yaá, te càa-gá dàtná cáá ^{iiⁿ} téé ñuyíú, te díquí-gă ñúhú ^{iiⁿ} coroná ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te nündaha-gá ^{iiⁿ} yuchí ndíquí te súúní děéⁿ. **15** Te ní xiní-í ^{iiⁿ} espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí ní quee-xi xítí vehe-gá, te níhi ní caháⁿ-xi xăhaⁿ-xi xìi Yaá núcōo núú vícó-ǎⁿ:

—Sa ní cuu nàquehndé-n nchàa sá ní cuu ñuyíú ndíhi yuchí ndíquí-n, chi sa ní cuu nucóo tnàha-xi —duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xìi Yaá-áⁿ.

16 Te Yaá núcōo núú vícó-ǎⁿ ní dáyáha ndodo-gá yuchí ndíquí-gă núú ñuyíú ní nataxi tnàha-gá nchaa sá ní cuu.

17 Te ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí ní quee-xi xítí vehe-gá sá cáá àndiu, te nündaha-xi tnahá-xi ^{iiⁿ} yuchí ndíquí děéⁿ. **18** Te ní xiní tucu-í ní quee tucu ingá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí núú nútñí núú sácđó sá ndúú tăhú-gă, te ndècu ndíhi-xi tnúhu ndee iní táxí tnùní-xi ñuhú, te espíritú-áⁿ níhi ní caháⁿ-xi xăhaⁿ-xi xìi espíritú néhé yùchí ndíquí děéⁿ-áⁿ:

—Ngüíta naquehndé-n ndíhi yuchí ndíquí-n ndéhé yoho yàha stilé sá io ñuyíú chi sa ní cuu nàtehndé —duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xìi espíritú néhé yùchí ndíquí-ǎⁿ.

19 Te espíritú néhé yùchí ndíquí-ǎⁿ ní dáyáha ndodo-xi yuchí ndíquí-xí núú ñuyíú ní nàquehndé-xi nchaa ndéhé yoho yàha stilé, te ní chihi-xi ^{iiⁿ} xichi núú ní chihi-xi cuèndá xíáⁿ quihni-xi quee ndudí-xi, te sá dúcáⁿ ní quide-xi xíáⁿ cútñùní iní-ó sá io cùdééⁿ Yă Ndiõxí núú ñayiu

ñuyíú. ²⁰ Te ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ ní quihni-xi iiⁿ xio yuhu ñùú, te ndudí ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ ní nduu-xi níñí te ní quee-xi núú quíhní nìhnu espíritu-áⁿ. Te úní cièndú mǐl mětrú ní xica níñí-ăⁿ, te dàtná iiⁿ mětrú dava ní sáá cuehnu níñí-ăⁿ ní xica-xi.

15

Úsá tnúndòho

¹ Te ío vìhi ní quide-xi iiⁿ sá ní quide-xi andiu te ní cuñúhu vìhi-í, te ní xiní-í úsá tnàhá espíritu xínú cuèchi núú Yă Ndiòxí, te iiⁿ iiⁿ cue espíritu-áⁿ ndécu ndìhi-xi tnúhu ndee ìní dandòho-xi ñáyiu ñuyíú, te nà yáha nchaa tnúndòho-áⁿ, te vá cùdëé-ⁿ-gă Yă Ndiòxí núü-yu dàndoho ñaha-gá xií-yu.

² Te ní xiní-í iiⁿ làmár te ndute làmár-áⁿ cáá dàtná cáá vìdriú, te dàcánuu-xi ndìhi ñuhú, te yuhu làmár-áⁿ xìnutniiⁿ nchaa ñáyiu ní ndacu ní dáquéé tìhú ñáhá xìi quiti ní quene xiti làmár-áⁿ, te ducaⁿ ní ndacú-yu ní dáquéé tìhú-yu sá ní natava ñáhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, te ducaⁿ ní ndacu tucú-yu ní dáquéé tìhú tucú-yu númerú-di sá cùú dàtná diu-di, te nchaa ñáyiu-áⁿ ní nduu tähü-yu núú Yă Ndiòxí àrpá xìnehé-yu cuèndá caní-yu. ³ Te xìxitá-yu ndudú sá ní xita ndíi Moïsés ndíi ní xinu cuechi núú Yă Ndiòxí ndéé sanaha, te xìta tucú-yu ndudú Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé, te càchí-yu:

Yòhó Dútú Ndiòxí ío càhnu cuu-n, chi quide-n nchaa
sá vă yöö tnàhí ndàcu cada,
te cùu-n Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá văha,

te ío ndáá quídé-n te ío ndáá càháⁿ-n, te yìndaha-n
nchaa ñáyiu níhií ñuyíú.

⁴ Te nchaa ñáyiu nèhé-yu sá yíñùhu núú-n,
te nchaá-yu càchí-yu sá ĩo càhnu cuu-n,
chi iiⁿdìi díí-ni yòhó cúú-n Yàá ío váha quide ndáá,
te nchaa ñáyiu níhií ñuyíú natacá-yu chiñuhu
ñàhá-yu xii-n,
te ducaⁿ càdá-yu chi ndèhé-yu nchaa sá vähä
quide-n.

Duha càchí ñáyiu-áⁿ xíxitá-yu.

⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ní nacaáⁿ yuyèhe
vehe Yá Ndiõxí andiu, te xítí vehe-gá-áⁿ ndécú
să ndèé tnúhu-gá. ⁶ Te xítí vehe-gá-áⁿ ní quee
úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú-gă, te iiⁿ iiⁿ-xi
ndècu ndihí-xi tnúhu ndee iní dandòho-xi ñáyiu, te
xíxíhnu-xi mee-ni dőó vähä, te súúní vähä càndoo,
te chàhnchí, te yìdúcúⁿnuu cìnchú ní cuáha mee-ni
dihúⁿ cuàáⁿ pèchú ndi ùsá cue espíritú-áⁿ. ⁷ Te iiⁿ
quítí cùmí xínutnii núú nútñii xílé vähä ní sáñaha-dí
iiⁿ caa sá nàhá tícùú ní cuáha mee-ni dihúⁿ cuàáⁿ
xii iiⁿ iiⁿ espíritú-áⁿ, te xítí nchaa tícùú-áⁿ ñúhú iiⁿ sá
ñúhú te xíáⁿ cùtnùní sá Yá Ndiõxí dandòho-gá ñáyiu
ñuyíú, te diu-gá cúú-gă Yaá ndécú nchaa nduu
nchaa quíú. ⁸ Te xítí vehe-gá-áⁿ ní chíltú ñühmá, te
ducaⁿ ní quide-gá cuéndá cutnùní iní ñáyiu sá ĩo
càhnu cuu-gá táxí tnùní-gá, te vá yõo iiⁿ cuu quíhu
xítí vehe-gá-áⁿ ndèé ndihí ndi ùsá tnúndòho cada
ndi usá cue espíritú-áⁿ ñuyíú.

16

Tnúndòho cada-xi ñuyíú

1 Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ iiⁿ sá ní cáháⁿ xití vehe Yá Ndióxí, te xáhaⁿ-xi xíi ndí usá cue espíritú-áⁿ:

—Chí cuàháⁿ coyo-ndo sá ñúhú xití nchaa tícùú néhé-ndó-ăⁿ nüú ñuyíú, chi sá ñúhú-ăⁿ cíú-xí tnündòho tendaha Yá Ndióxí sá cíú-xí nchàa ñáyiu ñuyíú —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ.

2 Te espíritú díhna ní sáháⁿ-xi ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí-ăⁿ ñuyíú, te nchaa ñáyiu ñùhu tnuní quiti ní quene xití làmár ñáyiu ní chiñuhu sá ní natava ñàhá-yu xii-di, nchaa ñáyiu-áⁿ ní quené-yu ndíhyi tèhyú te súúní dàndoho ñaha-xi xií-yu.

3 Te espíritú cíú ùú ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí nüú làmár, te ndute làmár-áⁿ ní nduu-xi níñí te càa-xi datná cáá níñí ñáyiu sa ní xihí, te nchaa quiti ñùhu xití làmár-áⁿ ní xihí-güedi.

4 Te espíritú cíú ùní ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí nchàa yúte ndíhi nchaa nüú quénihni ndute, te ndute nchaa yúte-áⁿ ndíhi nchaa ndute quénihni-áⁿ ní nduu-xi níñí. **5** Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ iiⁿ espíritú xínú cuéchi nüú Yá Ndióxí, espíritú yíndàha ndute, te xáhaⁿ-xi xíi Yá Ndióxí:

—Yòhó Dútú Ndióxí cíú-n Yàá quídé ndääá cuiti nüú duha quide-n tendaha-n tnündòho-a, te diu-ni-n cíu-n Yaá ndécú ndéé cítnähá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-n cíu-n Yaá ndécú vñtna te ñá túú tnähí cuéchi-n. **6** Chi cue ñáyiu ñuyíú ní dácacä-ju níñí nchaa ñáyiu ní cáháⁿ tnúhu-n ndíhi nchaa dava-gá ñáyiu cíu cuendá-n, te ní sahní-yu nchaa

ñáyiu-áⁿ, te vitna ní dátíú-n ndùte ní nduu-xi níñí te ducaⁿ-ni càa ndute-áⁿ xíhí-yu, te ducaⁿ tàú-xi ndohó-yu cuèndá sá ní sahní-yu cue ñáyiu cùu cuendá-n—duha càchí espíritu-áⁿ xähaⁿ-xi xìi-gá.

7 Te ní tecú tucu dóho-í ní cáháⁿ iiⁿ sá ní cáháⁿ númeru nútñii númeru sácōdó sá ndúú tähú Yă Ndiõxí, te xähaⁿ-xi xìi-gá:

—Ndáá sá yòhó Dútú Ndiõxí Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vähä dàndoho-n ñáyiu nàcuáa tàú-xi cunduu —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ xähaⁿ-xi xìi-gá.

8 Te espíritu cúu cùmí ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí númeru nchicanchii cuèndá nchicanchii-áⁿ cahmi-xi nchaa ñáyiu ñuyíú. **9** Te nchaá-yu ní ndoho vihí-yu ní cayú-yu, te cuéi ducaⁿ ní ndohó-yu dico ñá túú ní cuiní-yu ndixi cuéchi iní-yu cuèndá nchaa sá ñà túú vähä quidé-yu, te ni ñà túú ní càchí-yu sá io càhnu cuu Yă Ndiõxí chi da ní cáháⁿ úhú-yu cuèndá-gá, te diu-gá cúu-gä Yaá ducaⁿ ní tendaha tnündöho-áⁿ sá cúu-xi-yu.

10 Te espíritu cúu ùhúⁿ ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí númeru ndécu quítí ní quene xítí làmár-áⁿ táxí tnùní-di, te nchaa númeru táxí tnùní-di ní cuu nee, te nchaa ñáyiu ñuyíú ndéé yàá-ná-yu nàcaxi nihnu-yu sá ndohó-yu. **11** Dico ni dùcaⁿ ñá túú ní cuiní-yu dàñá-yu ni iiⁿ sá cuéhé sá dühá quidé-yu, chi da ní cáháⁿ úhú-yu cuèndá Yă Ndiõxí Yaá ndécu àndiu sá cuèndá sá dándöho ñaha ndíhyi tèhyú ndéé-yu-áⁿ ndihí nchaa dava-gá sá yähä-yu.

12 Te espíritu cúu iñú ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícùú néhé-xí xítí yúte càhnu nani Eúfratés, te ndute

yúte-áⁿ ní yíchí cuèndá yăha cue téé yìndaha ñáyiu xíndecu ndàa xio nacuáa quène nchícanchii.

13 Te ní xiní-í ní quee iiⁿ espíritú cúnđihí yucu ñávăha yuhu quítí dééⁿ nání drágón, te ní xiní tucu-í ní quee tucu īngá espíritú cúnđihí yucu ñávăha yuhu quítí ní quene xítí làmár, te ní xiní tucu-í ní quee tucu īngá espíritú cúnđihí yucu ñávăha yuhu téé dàndahú ñáyiu càchí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndióxí te ñá ndàá, te ndí nùní espíritú-áⁿ xíndáa-xi dàtná cáá làhvá. **14** Te ndí nùní espíritú-áⁿ quídé-xí sǎ vă yőo tnàhí ndàcu cada, te xíca dat-acá-xi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiu xíndecu níhíí ñuyíú cuèndá nàá-güedé mei ndùu cachí Yá Ndióxí coo tnúndòho cahnu vihi-gá, te diu mee Yá Ndióxí cúú-gă Yaá ío càhnu cuu. **15** Te Yaá cúú Xítohó-ó ní cachí-gá: “Cunaha-ndo chi nduu ñà túú yìhi iní-ndó quíxi-í núú ndécú-ndó, te cada-í dàtná quídé ñàdúhú. Te váha táchú nchaa nchòhó ñáyiu xíndecu túha, chi cùu-ndo datná cue ñáyiu xíndecu túha xíxíhnu-ni dóó-xi cuèndá sá vă cúcàhaⁿ núú-yu dàtná cúcàhaⁿ núú cué ñáyiu ñá túú níhnu dóó-xi, te duha càháⁿ-í cuèndá sá nchòhó cundecu túha-ndo òré quexío-í”, duha càchí-gá. **16** Te ndí nùní cue espíritú cúnđihí yucu ñávăha-áⁿ ní dátacá-xi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiu, te ní taxi ndecu ñaha-xi iiⁿ xichi núú nání Àrmagedón, duha nàni xiáⁿ tnúhu hèbreú.

17 Te espíritú cúú ùsá ní coyo-xi sá ñúhú xítí tícuú néhé-xí núú táchí, te ní tecú dóho-í níhi ní càháⁿ Yaá núcōo núú xílé váha xítí vehe-gá, te càchí-gá:

—Xéhé-nă cùmání te xínu cava nchaa tnúndòho

tnúhu ndàhú —duha càchí-gá.

18 Te sátá dúcáⁿ te ní saá ndúté te ní cáháⁿ ñúhu, te súúní dusaⁿ ní quide-xi, te níhi vihi ní tnáa ñuyíú, te ndéé cútñàhá ní ngúndecu ñáyiu ñuyíú te vátá **íiⁿ** xito-gá níhi tnáa dàtná ní quide-xi. **19** Te ñuú cáhnú io cùnuu nani Babiloniá ní quée dava-xi ní cuu-xi úní xichi, te nchaa ñuú cáá níhií ñuyíú ní ngoyo nchaa vehe, chi Yá Ndiõxí ní ndacu iní-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide nchaa ñáyiu ñuú Babiloniá-áⁿ, te ducaⁿ ní quide ñaha-gá xií-yu chi io cùdééⁿ-gá núü-yu. **20** Te nchaa tindúú ní ndóñuhú-xí cuëi nchaa tindúú ñuhu yichí ndécú xítí làmár. **21** Te ní xiní-í ní cuuⁿ ñiñi nàhnu vihi ní ngaundodo-xi cue ñáyiu ñuyíú, te nchaa ñiñi-áⁿ vée-xi dàtná údico klkú, te cue ñáyiu ñuyíú ní cáháⁿ úhú-yu cuëndá Yá Ndiõxí sá dúcáⁿ ní dácúúⁿ-gá ñiñi nàhnu vihi-áⁿ, chi ní cuu-xi **íiⁿ** tnúndòho cahnu vihi sá cúú-xíⁿ-yu.

17

Ñadìhí ndécú ichi díiⁿ ìní

1 Te núú ùsá espíritú néhé tícùú-áⁿ, te **íiⁿ**-xi ní quixi-xi núú ndécù-í, te càchí-xi xii-í:

—Néhé ná quìhíⁿ-ó dànehé ñahà-í xii-n nchàa tnúndòho sá ndóhó ñàdihí ñaha ndècu ichi díiⁿ ìní, te ñaha-áⁿ cúnùu-aⁿ nucóo-aⁿ núú ñúhú vihi ndute. **2** Te ñaha-áⁿ ndécú díiⁿ ìní-aⁿ ndihí nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiu xìndecu níhií ñuyíú, te nchaa dava-gá ñáyiu ñuyíú io iní-yu nchicúⁿ nihnu-yu quìdé-yu nchaa nàcuáa quide ñaha-áⁿ —duha càchí espíritú-áⁿ.

3 Te òré ducaⁿ quide ñaha Espíritú Yá Ndiõxí xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te **íiⁿ** espíritú xínú cuèchi

núú-gă ndécá ñàha-xi xii-í cuáháⁿ iiⁿ xítí yucu, te xítí yucu-áⁿ ní xiní-í iiⁿ ñadíhí yódó-áⁿ iiⁿ quiti ticuehé, te ndèé úsá díquí-dí te úxí ndíqui-dí, te nihíi-dí ndèé tnuní-dí mee-ni tnúhu sá càháⁿ úhú cuéndá Yă Ndióxi. ⁴ Te ñadíhí-áⁿ níhnú-áⁿ dőo muràdú ndíhi dóo tícuhé, te mee-ni să ní cuáha díhúⁿ cuàáⁿ, ndíhi yúú văha sá nání përlá, ndíhi nchaa dava-gá núú yúú văha, mee-ni nchaa xíáⁿ ní cuáha sá yíhí lăho-aⁿ, ndíhi sá ñúhú dúcúⁿ-arⁿ, ndíhi sá ñúhú dúcúⁿ ndáhá-áⁿ, te nündaha-aⁿ iiⁿ tícùú ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ te ñúhu mee-ni sá cuéhé sá dúhá, te xíáⁿ cutnùní iní-ó să cúú-áⁿ iiⁿ ñadíhí ñaha ndècu ichi cuehé ichi duha. ⁵ Te tneeé-aⁿ ndèé tnuní iiⁿ tnúhu, te càchí-xi: “Ñuú Babiloniá ñuú ío cùnuu, cada iní-ndó sà cúú-xí mèi ñadíhí-a, te diu ñadíhí-a cùu-aⁿ ñaha sanu ichi ñaha xii nchaa ñáyiu díhí ñáyiu ndècu ichi díí iní, te nándi-gá nchaa sá cuéhé sá dúhá sànu ichi-aⁿ nchaa ñáyiu cadá-yu”, duha càháⁿ tnúhu ndèé tnuní tneeé ñadíhí-áⁿ. Te vá yőo tècú tnùní ná cuéndá ducaⁿ càháⁿ tnúhu-áⁿ. ⁶ Te ní cutnùní iní-í sá díú ñàha-áⁿ ní dácacá-áⁿ níñí ñáyiu cùu cuendá Yă Ndióxi ní sahni ñaha-aⁿ xíí-yu, te ñáyiu ní xíhí-áⁿ cúú-yu ñáyiu ní caháⁿ văha cuéndá Xítohó Jesucristú, te sá dúcáⁿ ní quide-aⁿ te ní nduu-aⁿ dàtná iiⁿ ñáyiu quihu. Te ío ní cuñúhu-í sá dúcáⁿ ní cuu ní xiní-í. ⁷ Te sátá dúcáⁿ te espíritu xínú cuéchi núú Yă Ndióxi-áⁿ càchí tucu-xi xii-í:

—Vá ndèé dúcáⁿ cùñúhu-n, chi vitna na càchí tnúhu-í xii-n nàcuáa quèe-xi cuendá quiti ndèé úsá díquí-xi ndíhi úxí ndíqui-xi-áⁿ, ndíhi nàcuáa quèe-xi cuendá ñadíhí ñaha yòdo ñaha xii-di-áⁿ. ⁸ Te quiti ní xiní-n-ăⁿ cúú-dí iiⁿ quiti sa ní xíndecu te

vitna ñá túú-gă-dí ndècu, te sáá nduu te quene-dí yaú cùnú víhí să ĩo nèhé cáá, te dătnùní sáá nduu te quíhíⁿ-dí núú ùhú núú ndàhú ni caa ni quíhíⁿ, te cue ñáyiu xíndecu ñuyíú cuñúhu vîhí-yu quiti-áⁿ chi cùu-dí iiⁿ quiti sa ní xíndecu ni cùu te sáá nduu cùndecu tucu-dí, te ñáyiu ducaⁿ cùñúhu ñaha xíi-dí-áⁿ ñà túú yòdo tnuní-yu núú tutú núú yódó tnùní cue ñáyiu naníhí tàhú, chi ndéé cútñähá vátá ngáva-gá ñuyíú ducaⁿ sa yòdo tnuní cue ñáyiu naníhí tàhú.

9 Te nchaa ñáyiu tècú tnùní xìni ñuhu-xi cani váha iní-yu cuèndá tnúhu-a. Te ndí ùsá díquí quiti-áⁿ cada iní-ó să cùú-xí ūsá tíndúú núú núcõo ñadíhí-áⁿ. **10** Te ndí ùsá díquí quiti-áⁿ cada iní-ó să cùú-xí ūsá tnähá cue téé yíndaha ñaha xii ñáyiu, te úhúⁿ cue téé-áⁿ ñà túú-gă cúnùu-güedé vitna, te iiⁿ téé-áⁿ cúnùu-dé vitna te ingá-dé vátá sàá-gá nduu cùnuu-dé, te na sàá nduu dûcaⁿ cunuu-dé te sacú-ni nduu cunuu-dé. **11** Te quiti ní xíndecu ni cùu te ñá túú-gă-dí ndècu vitna, cùu-dí datná téé cùu uná yíndàha ñaha xii ñáyiu, te iiⁿ-ni cùu-dí ndihí cue téé ūsá yíndàha ñáyiu-áⁿ, te quiti-áⁿ sáá nduu cuíta nihnu-dí quíhíⁿ-dí núú ùhú núú ndàhú ni caa ni quíhíⁿ.

12 Te ndí ùxí ndiquí quiti-áⁿ cada iní-n să cùú-xí ūxí tnähá cue téé quindaha ñaha xii ñáyiu, dico vátá sàá-gá nduu cùnuu-güedé quindaha ñaha-güedé xií-yu. Te cue téé-áⁿ nihí-güedé tnúhu ndee iní taxi tnùní-güedé ndihí quiti-áⁿ, dico tnaa-ni taxi tnùní-güedé ndihí quiti-áⁿ. **13** Te ndí ùxí cue téé-áⁿ cuu iiⁿnuu-güedé taxi tnùní-güedé,

te chindee-güedě quiti-áⁿ cuèndá cuu iiⁿnuu-güedě ndihí-dí cuèndá taxi tnùní-gá-dí. **14** Te cue téé-áⁿ nàá-güedé ndihí Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé dico vá ndácú-güedé nàá-güedé ndihí-gá chi cuíta-güedé. Te diu-gá cùú-gă Yaá ío cùnuu taxi tnuní cuéi nchaa téé yìndaha ñaha xii ñáyiu, te ducaⁿ-ni tàxi tnuní-gá cuéi nchaa dava-gá-yu. Te mee Yă Ndiòxí ní cachí-gá nándi cùu nchaa ñáyiu cundecu ndihí Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé-áⁿ, te diu-ni ñáyiu-áⁿ cùú-yu ñáyiu ní caháⁿ-gá te cùú-yu ñáyiu quide ndáá ndécú ìchi-gá —duha càchí espíritú xínú cuèchi núú-gă.

15 Te ní cachí tucu espíritú-áⁿ xii-í:

—Ndute ñùhu núú núcōo ñadìhí ñaha ndècu ichi díi iní-áⁿ, ndute-áⁿ cada iní-n sá cùú-xí ñáyiu nchaa nacióⁿ, ndihí ñáyiu nchaa ñuu, ndihí ñáyiu xìndecu nchaa xichi, ndihí ñáyiu càháⁿ ndí díiⁿ ndí díiⁿ núú tnúhu. **16** Te dàtná ní cachí-í sá ndí uxí ndiqui quiti ní xiní-n-ăⁿ cùú-xí uxí tnàhá cue téé quindaha ñaha xii ñáyiu, te cue téé-áⁿ cuu úhú iní-güedé ñadìhí ñaha ndècu ichi díi iní-áⁿ, te ni vă cádá cuèndá ñahá-gă-güedé xii-aⁿ, te ndada ndàhú ñahá-güedé, te dacàchi ñaha-güedé xii-aⁿ, te cahmi ñaha-güedé. **17** Te mee Yă Ndiòxí ducaⁿ dàcaháⁿ-gá iní cue téé-áⁿ cuèndá cada-güedé nàcuáa cuìní méé-gă, te xíăⁿ núu cuu iiⁿnuu-güedě cuèndá cùñaha-güedě xii quiti-áⁿ cada-dí núú-güedě taxi tnùní-dí, te ducaⁿ-ni càda-dí núú-güedě taxi tnùní-dí ndéé ná sàá nduu càda Yá Ndiòxí nàcuáa ní cachí-gá. **18** Te ñadìhí ñaha ní xiní-n-ăⁿ cada iní-n sá cùú-áⁿ ñùú cahnu ñùú ío

cùnuu, te ñuu-áⁿ ndécú tēe ío-gá cúnùu taxi tnuní nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñayiu xìndecu ñuyíú —duha ní cachí espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiòxí xii-í.

18

Ní naa ñuu Babiloniá

¹ Te ducaⁿ te dàtnùní ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiòxí, te ndéé andiu ní dátasaⁿ-xi te ní dái-yéhé-xi ñuyíú, te espíritú-áⁿ yo cùnuu-xi. ² Te níhi ní caháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Ní sáá nduu nàa ñuu cáhnú ñùú cúnùu nani Babiloniá, te xiáⁿ-nă natacá nchaa núú espíritú cündihí yucu ñaváha cundecu-xi, te vá quéé-gă-xi xiáⁿ, te diu-ni xiáⁿ natacá nchaa quíti ndàva núú tàchí nchaa quíti ndehe quíde, quíti ná túú tnàhá iní ñayiu te xiáⁿ-nă cundecu-güedí. ³ Te ducaⁿ chi ñayiu ñuu-áⁿ sánú ìchí-yu nchaa ñayiu nihíi ñuyíú ichi cuéhé ichi duha, te ducaⁿ-ni xinchicúⁿ nihnu nchaa ñayiu ñuyíú xiquidé-yu, te nchaa cue téé cùnuu yindaha ñaha xii ñayiu, cue téé-áⁿ cùú ñuu-güedé ndihíi nchaa ñayiu ñuu-áⁿ quídé-güedé ndihíi-yu nándi sá cuéhé sá dühá. Te nchaa ñayiu dico nándi sá dico quèheⁿ ñayiu ñuu-áⁿ yo cùu cuicá-yu, te ducaⁿ quèheⁿ nchaa ñayiu ñuu Babiloniá-áⁿ nchaa sá dico ñayiu-áⁿ cuéndá xíáⁿ cànchéhe-yu ndécu-yu ichi cuéhé ichi duha —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁴ Te sáta dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní caháⁿ iiⁿ sá ní caháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Nchaa nchòhó ñayiu cùu cuéndá-í quee-ndo ñùú Babiloniá cuéndá sá vă cündecu-ndo tnahá-ndó ìchi cuehé ichi duha dàtná ndécú

ñáyiu ñuuú-áⁿ, te ducaⁿ te vá quìní-ndó tnündòho tnúhu ndàhú sá quíxí cùu xii ñáyiu-áⁿ. ⁵ Chi ío cuéhé cuéchi-yu ní cuu ndècu núú Yă Ndiõxí, te mee-gă náhá-gă nàcuáa ndùu nchaa sá quídë-yu. ⁶ Te nchòhó ñáyiu cùu cuendá-í, chí nánchòcáva dandòho-ndo ñáyiu-áⁿ dàtná quídë mèé-yu dàndohó-yu cue ñáyiu, te úú xito nanchòcáva-ndo dàndoho-ndó-yu, te ducaⁿ càda-ndo cuendá ío-gá ndohó-yu. ⁷ Te ío quìde cahnú-yu mèé-yu, te ío cùdíi ìní-yu quídë-yu nchaa núú sá cuéhé sá dúhá, te sá dúcáⁿ xidó-yu quídë-yu nchaa sá cuéhé sá dúhá nüu xíáⁿ nchòhó ío dandòho-ndó-yu, te ducaⁿ chi ñáyiu ñuuú-áⁿ sání ìní-yu, te càchí-yu: “Nchúhú cúú-ndí dàtná iiⁿ ñadíhí ñá túú quèé, ñaha ío cùnuu yindaha ñaha xii ñáyiu. Te ducaⁿ sátnahá-xi cùu-ndí chi nchaa-ni nduu ío váha cùu iní-ndí ndécú-ndí, te ni vă sàá iiⁿ nduu te ndíhú iní-ndí”, duha càchí ñáyiu ñuuú-áⁿ. ⁸ Te sá cuéndá nchaa sá quídë-yu-áⁿ nüu xíáⁿ iiⁿ-ni ndùu sáá tnündòho sá cúú-xí-yu, te ío ndohó-yu chi ñuuú-yu coo tnamá, te coo cuéhé cahni ñaha-xi xíí-yu, te ío ndíhú iní-yu, te cayú ñuuú-yu, te ducaⁿ ndòhó-yu chi Dútú Ndiõxí ío cùnuu-gá, te diu-gá ducaⁿ dàndoho ñaha-gá xií-yu —duha càchí sá ní caháⁿ àndiu-áⁿ.

⁹ Te nchaa cue téé cùnuu yindaha ñaha xii ñáyiu ío ndáhyú-güedé sá ndíhú iní-güedé oré ná quìní-güedé quene ñúhmá cäyú ñuuú cue ñáyiu Babiloniá, chi diu cue téé-áⁿ cùú-güedé cue téé cùu iiⁿnuu ndíhí-yu quìde-güedé nchaa núú sá cuéhé sá dúhá ndíhí-yu, te ducaⁿ chi ío tnàhá iní-güedé cundecu-güedé ndíhí-yu ichi dii ìní. ¹⁰ Te

cue tée-áⁿ xica-nă cundecu-güedé cundehe-güedé
nàcuáa ndoho nchaa ñáyiu ñuú-áⁿ să yùhú-güedé
nchaa tnúndòho-áⁿ, te cachí-güedé:

—¡Ndàhú nchòhó ñáyiu ñuú cáhnú ñùú cúnùu
nani Babiloniá! Chi uuⁿni ní sáá nchaa tnúndòho
tnúhu ndàhú sá cùú-xi-ndó —duha cachí-güedé.

¹¹ Te nchaa ñáyiu dìco nchaa sá nándihí ñáyiu ñuú
Babíloniá tnàhá-yu ío ndáhyú-yu sá ndihí iní-yu
chi vá yőo-gá cuaaⁿ nchaa sá dícó-yu. ¹² Te dícó-yu
nchaa sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuááⁿ, ndihí nchaa
sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuìxíⁿ, te dìco tucú-yu sá
ní cuáha mee-ni yúú văha yúú nání përlá, ndihí
nchaa dava-gá sá ní cuáha dava-gá yúú văha, te
dícó-yu tnàhá dóó sèdá, ndihí ingá núú döó văha
sá nání línú, ndihí dóó muràdú, ndihí dóó tícuèhé
te mee-ni döó văha cùu-xi, te dìco tucú-yu tnàhá
yutnu sá sàháⁿ tnámí, te dìco tucú-yu sá ní cuáha
sá nání märfíl, te dìco tucú-yu sá ní cuáha mee-ni
yùtnu văha sá ío ndèyáhu, te dìco tucú-yu sá ní
cuáha mee-ni càá, ndihí sá ní cuáha mee-ni să
nání bròncé, ndihí sá ní cuáha mee-ni yúú văha
yúú nání märmól. ¹³ Te dìco tucú-yu canélá, ndihí
yúcú sá sàháⁿ tnámí, ndihí dúsa sá sàháⁿ tnámí,
ndihí yúcú sá nání mìrrá, te dìco tucú-yu ingá núú
dúsa sá sàháⁿ tnámí nàni olivánú, te dìco tucú-yu
ndudí ndéhé yoho yàha stilé, ndihí acítí yutnu
nàni olívú, ndihí yuchi triú văha, te dìco tucú-yu
nchaa dava-gá núú triú, te dícó-yu tnàhá mbéé,
ndihí cuàyú, ndihí nchaa dava-gá quíti tatá, te
dìco tucú-yu tnàhá carrétá, te dìco tucú-yu tnàhá
ñáyiu xìnu cuechi, ñáyiu ná túú tnàhí dàñá quee
núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi. ¹⁴ Te nchaa ñáyiu dìco-áⁿ

cǔñàhá-yu xii ñáyiu ñuú Babìloniá:

—¡Nchaa sá ĩo cùdíi ìní-ndó cùndecu ndíhi-ndo ni cuu vá ndácú-gă-ndó níhí-ndó vitna, te nchaa sá sání ìní-ndó să ĩo váha càa ndecu ndíhi-ndo ndíhi nchaa dava-gá sá ndécu ndíhi-ndo ní ndíhi nihnu-xi vitna, te ni iiⁿ nduu-gá vá níhí-ndó ní iiⁿ xí^an cundecu ndíhi-ndo! —duha cúñaha ñáyiu-áⁿ xií-yu.

¹⁵ Te nchaa ñáyiu ní cuu cuica ní xóo dico nándi nchaa sá ní xóo dico ní queheⁿ cue ñáyiu ñuú Babìloniá, nchaa ñáyiu-áⁿ xica-nă cundecú-yu cundéhé-yu sá yùhú-yu cuéndá nchaa tnúndòho sá yáha cue ñáyiu ñuú-áⁿ, te ío ndáhyú-yu sá ndíhú iní-yu sá dúcáⁿ ndòho ñáyiu-áⁿ. ¹⁶ Te cúñaha tùcú-yu:

—¡Ndàhú nchòhó ñáyiu xíndecu ñuú cáhnú ñùú nání Bàbiloniá! Chi nchòhó cíú-ndó dàtná iiⁿ ñadíhí ñaha níhnu dóó vähä dóó muràdú, ndíhi dóó tícuéhé, te mee-ni să ní cuáha díhúⁿ cuáaⁿ, ndíhi mee-ni să ní cuáha yúú vähä yúú nání përlá, ndíhi sá ní cuáha dava-gá yúú vähä sá ĩo vii ndäa mee-ni nchàa xí^an ní cuáha sá yíhí lõho-aⁿ, ndíhi sá ñúhú dúcúⁿ-aⁿ, ndíhi sá ñúhú dúcúⁿ ndáhá-áⁿ. ¹⁷ ¡Te uuⁿni ní ndíhi nihnu nchaandí tühú sá ndécu ndíhi ñadíhí-áⁿ, te ducaⁿ sätnahá-xi cùu nchohó ní cùu! —duha cúñàhá-yu xii cue ñáyiu ñuú Babìloniá.

Te nchaa cue téé dàcaca barcú ndíhi nchaa cue téé tàxi tnuní bàrcú-áⁿ, ndíhi nchaa ñáyiu ñùhu xítí bàrcú-áⁿ, ndíhi nchaa dava-gá cue téé nándi chìuⁿ quide ndecu lamár, nchaa ñáyiu-áⁿ xica cùndecú-yu ¹⁸ te quiní-yu òré quene ñúhmá

căyú ñuuú cue ñáyiú Babìloniá, te níhi cáháⁿ-yu, te cachí-yu:

—Ni ⁱⁱn ñuuú ñá túú nütnahá-xi ñuuú Babìloniá — duha cáháⁿ-yu.

¹⁹ Te nchaa ñáyiú-áⁿ chìdó-yu ñuhu díqui^v-yu, te ngüíta-yu ndáhí-yu sá ndìhú iní-yu, te níhi cáháⁿ-yu, te cachí tucú-yu:

—¡Ndàhú nchòhó ñáyiú xìndecu ñuuú cähnu ñùú nání Bàbiloniá! Chi ío cuica-ndo ni cùu, te diu-ndo ní quide ní cuu cuica nchàa ñáyiú ndècu ndìhi barcú, te vitna uuⁿni ní naa-ndo ndìhí ñuuú-ndó — duha cachí-yu.

²⁰ Te nchaa nchòhó ñáyiú ndècu andiu ío chí cùd^v ìní sá dúcáⁿ dàndoho Yá Ndiòxí nchaa ñáyiú ñuuú Babìloniá-áⁿ, te diu-ni ducaⁿ chí cùd^v ìní nchaa nchòhó cue téé ní cachí Xítohó Jesucristú cáháⁿ tnúhu-gá, te diu-ni ducaⁿ chí cùd^v ìní nchaa nchòhó cue téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí nàcuáa dàcahu ìní ñáhá-gá xii-ndo, te diu-ni ducaⁿ chí cùd^v ìní nchaa dava-gá nchòhó ñáyiú cùu cuendá-gá cuèndá sá dúcáⁿ dàndoho-gá nchaa ñáyiú ñuuú-áⁿ. Te ducaⁿ càda ñaha-gá xii cue ñáyiú-áⁿ cuèndá nchaa sá quídé ñáhá-yu xii-ndo.

²¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ⁱⁱn espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiòxí, te espíritu-áⁿ io ndee-xi te ní queheⁿ-xi ⁱⁱn yúú cähnu dàtná càhnu yódó te ní dáquée-xi xítí ndute làmár, te càchí-xi:

—Dàtná ní quide-í ní dáquée-í yúú xítí ndute ducaⁿ càda-xi ñuuú cähnu ñùú Babìloniá, chi ñáyiú ñuuú-áⁿ io ndìhí naá-yu ndìhí ñuuú-yu, te vá ⁱⁱn ndùu ⁱⁱn quiú-gá quiní ñáhá ñáyiú xií-yu. ²² Te ni

íiⁿ-gá ñáyiu càni arpá, te ni íiⁿ-gá ñáyiu tiú vïlu, te ni íiⁿ-gá ñáyiu tiú cútú, te ni íiⁿ-gá yaá vá cóo ñùú-áⁿ, te ni íiⁿ-gá cue ñáyiu xìní cada iiⁿ nûú chìuⁿ vá cóó-gă, te ni vă yõo-gá canehe chìuⁿ yúú cùú yõdó mulinú. ²³ Te ni íiⁿ-gá ñuhú vá cündècu ñuú-áⁿ, te ni iiⁿ nduu-gá vá cóó vïco tnándaha, te ñáyiu ñuú-áⁿ ñáyiu quïde ndáhú cùú-yu ñáyiu ío-gá cuicá-yu dàcúúxí ñáyiu quïde ndáhú xïndecu nihìi ñuyíú, dico nchaá-yu naá-yu chi quïde nduú-yu te ío dàndahú-yu cue ñáyiu ñuyíú sã dúcáⁿ quïdé-yu.

²⁴ 'Te diu-ni ñuú-áⁿ ní dácacá-yu níñí cue téé ní cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí, te diu-ni ducaⁿ ní quidé-yu nchaa dava-gá cue ñáyiu cùu cuendá-gá, te diu-ní-yu quïde xísahni tnàha ñáyiu ñuyíú —duha càchí espíritu-áⁿ.

19

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ cuéhé víhí ñáyiu andiu, te càchí-yu:
 ¡Io càhnu cuu Yá Ndiõxí!, chi diu-gá cùú-gă Yaá ní dácacu nihnu ñaha xìi-o nûú ùhú nûú ndàhú,
 te io cùnuu-gá, te mee-ni sã vâha quïde-gá,
² te mee-gă io váha ndáá quídé-gă quídé ndää-gá
 cuéchi nchaa ñáyiu,
 chi diu-gá ní dáquihíⁿ-gá ñadihí ñaha ndècu ichi díi
 iní nûú ùhú nûú ndàhú,
 chi diu-aⁿ ní sanu ichi-aⁿ ñáyiu ñuyíú ichi cuèhé
 ichi duha,
 te ducaⁿ ní dáquihíⁿ ñahá-gă xii-aⁿ nûú ùhú nûú
 ndàhú chi nàchinaa-gá sá ní sahni-aⁿ cue
 ñáyiu ní xinu cuechi nûú-gă.
 Duha càchí-yu.

3 Te càchí tucú-yu:

—Ío càhnu cuu Yá Ndióxí!, chi nchaa nduu nchaa quiú ducaⁿ-ni quène ñúhmá nüú ñúhú ñàha-áⁿ càyú-aⁿ—duha càchí-yu.

4 Te ndí òcó cúmí cue téé cùu sacuéhé xíndecu-áⁿ ní ngüíñí xítí-güedé nüú Yá Ndióxí nüú núcōo-gá táxi tnùní-gá, te tnàhá cue quiti cúmí xínutníi-áⁿ ní ngüíñí xítí-güèdi nüú-gă, te cue téé-áⁿ càchí-güedé ndihí cue quiti-áⁿ:

—Sá ndàá sá īo càhnu cuu Yá Ndióxí —duha càchí-güedé ndihí cue quiti-áⁿ.

5 Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ iiⁿ sá ní cáháⁿ mei nüú nútñíi xílé váha nùcóo Yá Ndióxí, te càchí sá càháⁿ-áⁿ:

Nchaa nchòhó ñáyiú xínu cuechi nüú Yá Ndióxí,
diú-ni nchòhó ñáyiú nèhe sá yíñìhu nüú-gă,
cäháⁿ-ndó să īo càhnu cuu-gá cuéi cùnuu-ndo àdi ñá
túú cùnuu-ndo.
Duha càchí sá càháⁿ-áⁿ.

Iiⁿ vico cùu datná vico tnăndaha

6 Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ cuéhé víhí ñáyiú andíu, te òré ducaⁿ ní cáháⁿ-yu te ní quide-xi dàtná quídé-xí nüú xícá cuéhé víhí ndùte, te ní quide tucu-xi dàtná quídé-xí òré càháⁿ níhi víhi ñúhu, te càchí-yu:

Ío càhnu cuu Dútú Ndióxí Yaá cùú Tătá-ó! Te ío cùnuu-gá táxi tnùní-gá, te quide-gá nchaandi túhu sá văha.

7 Te ío chí ná cùdii iní-ó, te chí ná càchí-ó să īo càhnu cuu Yá Ndióxí,

chi vitna ní sáá nduu càda Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dán̄cuéhé-güedé iiⁿ vico, te cùu-xi datná vico tnăndaha.

Te nchaa ñáyiu cùu cuendá-gá sa ní ndihí-yu sa
ndècu túha-yu cundecú-yu vico-áⁿ, te cada
iní-ó sá ñáyiu-áⁿ cùy-yu dàtná iⁱⁿ ñadihí xíchí
tnåndaha ndihí-gá,

⁸ te ñáyiu-áⁿ ní nduu tåhú-yu cuihnú-yu dóó våha
dóó chåhnchí sá iø váha cåndoo.
Duha càchí-yu.

Te sá dúcáⁿ ní nduu tåhú ñáyiu cùu cuendá Yå
Ndiõxí dóó våha nìhnú-yu, xíäⁿ cùtnùní iní-ó sá
cùy-yu ñáyiu quide ndáá nûú-gå.

⁹ Te iⁱⁿ espíritu xínú cuèchi nûú Yå Ndiõxí ní cachí
tnúhu-xi xii-í, te càchí-xi:

—Chido tnùní-n iⁱⁿ nûú tutú nàcuáa na càháⁿ-í-a;
“Våha tåhú nchaa ñáyiu ní càháⁿ ñahá Yåá càá
dàtná càá iⁱⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé
cundecú-yu vico, te vico-áⁿ cùú-xí dàtná vico
tnåndaha cada-gá”, te duha chido tnùní-n chi
tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá tnúhu Yå Ndiõxí —duha
cächí espíritu-áⁿ.

¹⁰ Te ní ngüíñí xítí-í nûú espíritu-áⁿ cuendá
chiñuhu-í-xi ni cùu, te ní cachí-xi:

—Vå dúcáⁿ càda-n, chi tnåhá-í dìcò xínú cuèchi-í
nûú Yå Ndiõxí dàtná quídé-n xìnu cuechi-n nûú-gå
ndihí nchaa dava-gá ñáyiu ndècu ndihí-n ichi-gá,
ñáyiu nchicúⁿ nihnu quide ní yuhu ní iní nchaa
nàcuáa càháⁿ Xítohó Jesucristú, te nûú xíäⁿ càchí-í
sá vå dúcáⁿ càda-n, chi mee Yå Ndiõxí chiñuhu-n —
duha càchí espíritu-áⁿ.

Te nchaa cue téé càháⁿ tnúhu Yå Ndiõxí
cäháⁿ-güedé nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ Xítohó
Jesucristú.

Cuendá Yaá yódó iⁱⁿ cuayú cuìxíⁿ

11 Te ní xiní-í nchií andiu, te ní xiní-í ní quee iiⁿ Yaá yódó-gă iiⁿ cuàyú cuìxíⁿ. Te Yaá-áⁿ nání-gă Yaá quídé ndáá cuiti, duha nàni-gá. Te quìde-gá nchaa sá càháⁿ-gá, te ío váha quìde ndáá-gá cuéchi nchaa ñáyi, te nchaa ñáyi nàá ndihí ñaha xìi-gá ío váha xìní-gá nàcuáa cada ñaha-gă xií-yu chi ío ndáá quídé-gă. **12** Te tinùu-gá dáyèhé-xi dàtná dáyèhé ñuhú, te titní coròná ñuhú díqui-gă, te nèhe-gá iiⁿ sá ndèé diú-gá, te vá yoo iiⁿ cùtnuní iní-xi násá cuáháⁿ tnúhu-áⁿ, chi iiⁿdli díi-ni mee-gă náhá-gă nàcuáa càháⁿ-xi. **13** Te Yaá-áⁿ níhnú-gă iiⁿ dóó ní cuu mee-ni niñí, te Yaá-áⁿ càchí tnúhu-gá nchaa nàcuáa sàni iní Yă Ndiòxí, núu xíáⁿ nání-gă Tnúhu Yă Ndiòxí. **14** Te sátá-gă nchicúⁿ nchaa espíritú xínú cuéchi núu Yă Ndiòxí, te cue espíritú-áⁿ cùú-xí dàtná sandàdú, te xíxíhnu-xi dóó cuìxíⁿ dóó văha sá cándòo, te xíxodó-xi cuàyú cuìxíⁿ. **15** Te yuhu Yaá yódónùu-áⁿ quéné iiⁿ yuchí cáhnú, te ndihí yuchí-áⁿ dànícuèhé-gá nchaa ñáyi xíndecu ñuyíú, te ío dandòho ñaha-gá xií-yu, te dàtná quídé tée quìhni ndéhé yoho yàha stilé ducaⁿ sàtnahá-xi cada ñaha-gă xií-yu, chi ío dandòho ñaha-gá xií-yu cuéndá sá io cùdéen-gă. Te mee-gă ío cùnuu-gá táxi tnùní-gá, te quìde-gá nchaandi tûhú sá văha. **16** Te sátá döó níhnú Yaá-áⁿ ndihí núu tícácáⁿ-gă yódó tnùní nàcuáa nàni-gá, te duha càháⁿ-xi: “Tée ío cùnuu taxi tnuní ñáhá xìi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyi ndihí nchaa dava-gá ñáyi”, duha ndèé tnuní sátá döó-gă-áⁿ ndihí tícácáⁿ-gă-áⁿ.

17 Te dătnùní ní xiní-í iiⁿ espíritú xínú cuéchi núu Yă Ndiòxí nútñii-xi núu nchicanchii, te níhi

ní cáháⁿ-xi, te xăhaⁿ-xi xìi nchaa quiti ndava núú tàchí:

—Nchaa nchòhó quiti ndàva, chí táquìxi chi caxi-ndo nchàa sá ní quide túha Yá Ndiõxí, ¹⁸ chi caxi-ndo cùñú nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyi, ndihí cuñú nchaa cue téé taxi truní ñáhá xìi cue sandadú, ndihí cuñú nchaa cue téé ío ñíí xíndáa, ndihí cuñú nchaa cuayú, ndihí cuñú nchaa cue téé ní xódó ñaha xii-güedi, ndihí cuñú nchaa dava-gá ñáyi, ñáyi ñá túú tnàhí ni dàñá quee núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi, ndihí cuñú nchaa ñáyi ní dáñá ní quee núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi, ndihí cuñú nchaa ñáyi ñá túú cùnuu, te nchaa cuñú-áⁿ caxi-ndo —cáchí espíritu-áⁿ xăhaⁿ-xi xìi nchaa quiti-áⁿ.

¹⁹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní tucu-í quiti ní quene xítí làmár, ndihí nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyi, ndihí nchaa cue téé cùu sandadú-güedé ní naníhí tnahá-güedé ndihí quiti-áⁿ cuèndá cuu iiⁿnuu-güedé ndihí-dí náá-güedé ndihí Yaá yódó cuayú-áⁿ, ndihí nchaa cue espíritu cùu sàndadú ndihí-gá. ²⁰ Te cue espíritu cùu sàndadú ndihí Yaá-áⁿ ní tní-xi quiti-áⁿ, ndihí téé ío dàndahú ñáhá xìi ñáyi cáchí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí te ñá ndàá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá, te diu-ni téé-áⁿ ní quide-dé titní núú sá vă yoo tnàhí ndàcu cada núú quiti-áⁿ. Te sá dúcáⁿ ní quide téé-áⁿ xíáⁿ ní dàndahú-dé ñáyi ní sàndáá iní-yu ní qué-é-yu tnuní quiti-áⁿ, te ní chiñuhú-yu sá ní dàndacú ñahá-yu xii-dí, te cue espíritu-áⁿ ní dáquée-xi quiti-áⁿ nüú ñuhú nüú ñuhú àzufré càyú-xi, ndihí téé ducaⁿ dàndahú ñahá xìi ñáyi-áⁿ, te xíáⁿ cuhuⁿ téé-áⁿ ndihí quiti-áⁿ, te ío ndoho-dé

ndih-i-di. ²¹ Te ndih-i yuchí cáhnú sá quéné yùhu Yaá yódó cuàyú-áⁿ ní sahni-gá nchaa dava-gá cue téé cündih-i quiti-áⁿ, te nchaa cue quiti ndàva ní chítú xiti-güed-i ní xexi-güed-i cuñú nchaa cue téé-áⁿ.

20

Úxí cièndú cuíá

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í iiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiòxí ní quee-xi andiú, te nündaha-xi ndacaá nacaá-xi yèhe iiⁿ yaú cùnú víhí nüú cündecu sácuíhná, te nündaha tucu-xi iiⁿ cadená cáhnú. ² Te espíritú-áⁿ ní tnii-xi quiti dééⁿ nání drágón, te diu-ni quiti-áⁿ cúú-dí mèi yulu ñáváha sá nání sácuíhná, te diu xíáⁿ ní nduu-xi cóó ndéé sanaha. Te espíritú-áⁿ ní dácútú ñàha-xi xii-di, te ducaⁿ-ni cündutu-di ndéé xínu úxí cièndú cuíá. ³ Te sátá ní dácútú ñàha espíritú-áⁿ xii-di te ní dáquée ñaha-xi xii-di yaú-áⁿ chi diu yaú-áⁿ tàú-di quée-di cundecu-di. Te ní nacadí-xi yuyèhe yaú-áⁿ, te ní tee-xi sèyú yuyèhe-áⁿ cuèndá sá và quéné-gă-di dandàhú-di cue ñáyiu ñuyíú, te xíáⁿ cundedí nihnu-di ndéé xínu úxí cièndú cuíá. Te sátá ná yáha úxí cièndú cuíá-ăⁿ te nandáxí-di te quene-di yaú núú ñúhú-di-ăⁿ caca cuu tnaa-di iiⁿ üú nduu.

⁴ Te dätnúní ní xiní-í xínutnii titní xilé váha, te xíáⁿ xíncucóo nchaa ñáyiu ní ngúndecu ndih-i tnúhu ndee iní cada ndáá cuéchi nchaa ñáyiu, te ní xiní-í xíndecu tnähá cue ñáyiu ní xehndé-güedé dúcúⁿ-xi cuèndá sá ní caháⁿ-yu tnúhu Yá Ndiòxí, ndih-i cuèndá sá ní caháⁿ váha-yu cuèndá Xítohó Jesucristú. Te diu-ni ñáyiu-áⁿ cíí-yu ñáyiu ñá túú ní chìñuhú-yu quiti ní quene xiti làmár-áⁿ, te ni ñá

túú ní chìñuhú-yu sá ní dándácú ñáyiu ní natava
ñähá-yu xii-di, te ni ñà túú ní dàñá-yu mèé-yu
quée-yu tnuní quiti-áⁿ chi ni tnéé-yu te ni ndähá-yu
ñá túú ní dàñá-yu quée tnuní-di. Te ní xiní-í ní
ndoto cue ñáyiu-áⁿ cuéndá tnähá-yu cunùú-yu taxi
tnùní-yu ndihí Xítohó Jesucristú úxí ciéndú cuía.

⁵ Te dava ñáyiu ní xíhí ñá túú ní ndótó-yu, chi
ndéé yáha úxí ciéndú cuía te dätnùní ndotó-yu. Te
ñáyiu ní xiní-í ní ndoto-áⁿ cùú-yu ñáyiu ní ndoto
dihna nuu. ⁶ ¡Te ío váha ní tnahá nchaa ñáyiu ní
nduu tähú ní ndoto dihna nuu!, chi cue ñáyiu-áⁿ
ío cùdiú-yu núú Yă Ndiökí, te nchaa ñáyiu-áⁿ vă
quíhíⁿ-yu núú ùhú núú ndähú, te ñáyiu-áⁿ cùú-yu
dútú ndécü-yu núú Yă Ndiökí ndihí núú Xítohó Je-
sucristú, te ñáyiu-áⁿ cúnùú-yu dàtná cúnùu Xítohó
Jesucristú, te cunuu ndihí ñahá-yu xii-gá úxí ciéndú
cuía.

⁷ Te sátá ná yáha úxí ciéndú cuía-áⁿ te sácuíhná
quee-xi núú yíndèdí nihnu-xi-áⁿ, ⁸ te ngüíta tucu-xi
dandähú-xi nchaa ñáyiu xíndecu níhií ñuyíú, te cuéi
ñáyiu ñuú Gög, te cuéi ñáyiu ñuú Mågóg ducaⁿ
quíhíⁿ-xi dandähú ñähá-xí xií-yu, te datacá-xi
nchaa ñáyiu cuéndá nàá-yu, te cuéhé víhí-yu dàtná
cuéhé ñuhu cùchí làmár. ⁹ Te nchaa ñáyiu-áⁿ
tníi-yu ichi quíhíⁿ-yu iiⁿ ichi sá cuäháⁿ núú cáá
iiⁿ yodo cahnu vihi, te sáá-yu núú xíndecu ñáyiu
cùu cuendá Yă Ndiökí, te ñáyiu-áⁿ chidocó-yu cue
ñáyiu cùu cuendá-gá-áⁿ ndihí ñuú-yu, te ñuú-áⁿ io
cùu iní-gá, dico mee Yă Ndiökí dangòyo-gá ñuhú
cahmi-gá nchaa ñáyiu ducaⁿ chidoco ñaha xii ñáyiu
cùu cuendá-gá-áⁿ, te nchaa ñáyiu-áⁿ cuú. ¹⁰ Te
sácuíhná sá dúcáⁿ dàndahú ñähá xii ñáyiu chidoco

ñàha xii ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiõxí-áⁿ dàquée
 ñaha-gă xii-xi núú ñùhú núú ñúhú àzufré càyú-xi,
 te díu-ni xíáⁿ sa ñùhu quití ní quene xítí làmár, ndihí
 téé ní dándàhú ñáyiu ní xáhaⁿ-dě xií-yu sá càháⁿ-dé
 tnúhu Yá Ndiõxí te ñá ndàá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá, te
 xíáⁿ cuhuⁿ-xi ndoho-xi ní caa ní quíhíⁿ ndihí quití ní
 quene xítí làmár, ndihí téé càchí sá càháⁿ tnúhu Yá
 Ndiõxí te ñá ndàá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá.

Cündáá cuéchi ñáyiu

11 Te ní xiní-í nútñíi iiⁿ xílé váha xílé cuìxíⁿ, te núú
 xílé-áⁿ núcõo iiⁿ Yaá. Te ndèhe Yaá-áⁿ ní ndóñúhú
 àndíu ndihí ñuyíú-a, te ducaⁿ ní ndóñúhú-xí chi vá
 cündècu-gá-xi. **12** Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í nchaa
 ñáyiu ní xíhí ní cùu, ñáyiu cùnuu ndihí ñáyiu ñá túú
 cùnuu xínutníi-yu núú Yaá núcõo núú xílé váha-áⁿ,
 te Yaá-áⁿ cúú-gă Yă Ndiõxí, te òré-áⁿ ní nandicá
 nchaa tutú núú yódó tnùní nchaa nàcuáa ndùu sá
 ní quide iiⁿ iiⁿ ñáyiu-áⁿ, te ní nandicá tucu ìngá
 tutú núú yódó tnùní nchaa ñáyiu ní naníhí tàhú, te
 nchaa ñáyiu ní xíhí ní cùu xínutníi-yu núú Yă Ndiõxí
 cundáá cuéchi-yu, te nchaa nàcuáa ndùu nchaa
 cuéchi-yu yòdo tnuní núú nchàa tutú-áⁿ ducaⁿ
 cündáá. **13** Te nchaa ñáyiu ní xíhí xítí ndute làmár,
 ndihí nchaa ñáyiu ní xíhí núú ñuhu yìchí nchaa
 ñáyiu-áⁿ cundáá cuéchi-yu nàcuáa ní quidé-yu iiⁿ
 iiⁿ-yu. **14** Te vitna te vá cùú-gá ñáyiu chi ñá túú-gă
 tnúhu xíhí, te nchaa ñáyiu ñuhu núú ñuhú núú càyú
 ñáyiu-áⁿ cúú-yu ñáyiu ní xíta nihnu ní caa ní quíhíⁿ.
15 Te ducaⁿ chi nchaa ñáyiu ñá túú yòdo tnuní núú
 tutú núú yódó tnùní nchaa ñáyiu naníhí tàhú ní
 dàquée ñaha Yă Ndiõxí xií-yu núú ñuhú núú càyú.

21

Andiu sàa ndihí ñuyíú sáá

¹ Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í andiu sàa ndihí ñuyíú sáá, te andiu sá ndécu díhna ndihí ñuyíú sà ndécu díhna ní ndóñuhú-xí, te tnàhá làmár ní ndóñuhú-xí.
² Te yúhú té Juàá ní xiní-í ñuuú Jerusàlén sáá ní quee-xi núú ndécu Yă Ndiòxí, te ñuuú-áⁿ cíú-xí ñùú méé-gă, te ío vii càa chi càa datná cáá ɿⁿ ñadihí xíchí tnăndaha. ³ Te ní tecú dóho-í níhi ní cäháⁿ ɿⁿ sá ní cäháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Chí cündèdóho ɿⁿ tnúhu na cäháⁿ-í-a: Yă Ndiòxí ndécu ndihí-gá cue ñáyiу vitna, te ducaⁿ-nă cundecu ndihí ñaha-gă xií-yu, te diú-yu cùú-yu ñáyiу cùu cuendá-gá, te vá ɿⁿ ndùu ɿⁿ quíú-gă te daña ñaha-gá xií-yu. ⁴ Te mee Yă Ndiòxí cada-gá sá ñà túu tnahí-gá ná cani iní-yu cundecu-yu, te ni vă quiní-gá-yu tnúhu xihí, te ni vă quiní-gá-yu tnúhu ndáhyú, te ni vă quiní-gá-yu tnúhu ndihú iní-xi, te ni vă quiní-gá-yu tnúhu cùhú, chi nchaa sá ní xiní-yu ñuyíú díhna vá quiní-gá-yu vitna —duha càchí sá ní cäháⁿ-áⁿ.

⁵ Te Yaá núcōo núú xilé váha-áⁿ ní cachí tnúhu-gá xii-í, te càchí-gá:

—Yúhú quídè-í nàcuáa nduu saa nchàa sá cündecu vitna. Te vitna chido tnùní-n ɿⁿ núú tutú nchaa tnúhu sá ní cäháⁿ-í-a, chi nchaa tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá cuiti —duha càchí-gá.

⁶ Te dătnùní ní cachí tnúhu tucu-gá xii-í:

—Sa ní xínu cava nchaa chìuⁿ ní sani iní-í cada-í, te diú-ni yúhú cùu-í Yaá sa ndècu ndéé cúttnàhá ní ngáva ñuyíú, te diú-ni-í cundecu-í ní caa ní quíhíⁿ. Te nchaa ñáyiу cuiní tuha ñaha xii-í te cada iní-yu

sá dàtná ndute cùu-xi sá cuăñaha tăhù-í xií-yu can-deca-xi iní-yu ní caa ní quíhíⁿ. ⁷ Te nchaa ñáyiu na cùndee iní yáha nándi sá ná yáha-yu sá cuèndá-í, te ñáyiu-áⁿ nduu táchü-yu cundecu váha-yu, te yúhú cuu-í Ndióxi-yu, te ducaⁿ mèé-yu cuú-yu déhe-í. ⁸ Te nchaa ñáyiu na yúhú ndoho cuèndá-í quíhíⁿ-yu núú ñùhú núú càyú ndihí ñáyiu ñá túú sàndáá iní ñáhá xìi-í, ndihí ñáyiu quíde nándi nchaa sá cuèhé sá dúhá, ndihí ñáyiu sàhni tnaha, ndihí ñáyiu ndècu ichi díi iní, ndihí ñáyiu quíde nduu, ndihí ñáyiu chìñuhu nchaa sá càchí-yu cùu ndiòxí ní cadúha cue téé ñuyíú-a, ndihí ñáyiu dàcuandehnde, nchaa ñáyiu ducaⁿ xíquide-áⁿ cuïta nihnu-yu chi quíhíⁿ-yu núú ñùhú núú ñúhú àzufré càyú-xi —duha ní caháⁿ Yă Ndióxi ní cachí tnúhu-gá xii-í.

Ñuú Jerusàlén sáá

⁹ Te núú ùsá espíritu xínehe tícùú ñúhú tnúhu ndòho, te iiⁿ-xi ní quixi-xi te càchí-xi:

—Taquìxi, te na dànehé ñáhà-í xii-n nchàa ñáyiu cùu cuendá Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quíti ní dánícuèhé-güedé, ñáyiu-áⁿ cada iní-n sá cùu-yu dàtná iiⁿ xíchí cuéchí vïtña tnándaha, te ducaⁿ càda iní-n sá cùu-yu chi cundecú-yu ndihí-gá —duha ní cachí tnúhu espíritu-áⁿ xii-í.

¹⁰ Te òré quídé ñàha espíritu Yă Ndióxi xii-í nàcuáá càchí iní-xi, te espíritu néhé tícùú-áⁿ ndécá ñàha-xi xii-í cuásaaá iiⁿ tindúú dùcúⁿ, te xíáⁿ ní dánèhé núú ñáhá-xí xìi-í ñuú Jerusàlén te ñuú-áⁿ ní quee-xi núú ndécú Yă Ndióxi, te ñuú-áⁿ cùu-xí ñuú méé-gă. ¹¹ Te ñuú-áⁿ lo càhnu cuu-xi chi ducaⁿ lo càhnu cuu mee-gá, te dàtasaⁿ-xi dàtná dátasaⁿ yúú

văha sá nání jāspé yúú cáá dàtná cáá vìdriú sá tűu īngá xio ndàa sátá-xi. ¹² Te ní càndéé yuhu ñùú-áⁿ sűúní dùcúⁿ nchaa sá ñúhú dòco, te nchií úxúú yuyèhe-xi, te ndi tnahá iiⁿ iiⁿ yuyèhe-áⁿ xǐndecu iiⁿ caa espíritú xínú cuèchi núú Ya Ndiōxí. Te ndi tnahá iiⁿ iiⁿ yuyèhe-áⁿ yódó tnùní diú iiⁿ caa xichi cue ñáyi isràél. ¹³ Te úní yuyèhe-xi nchií ndàa xio nacuáa quène nchícanchii, te úní tucu yuyèhe-xi nchií ndàa nacuáa quée nchícanchii, te úní tucu yuyèhe-xi nchií ndàa xio cuha nacuáa quène nchícanchii, te úní tucu yuyèhe-xi nchií ndàa xio datni nacuáa quène tucu nchícanchii. ¹⁴ Te sá ñúhú dòco-áⁿ chi úxúú tnähá yúú cíú címentú-xi, te ndi tnahá iiⁿ iiⁿ yúú-ăⁿ ndéé iiⁿ caa diú cue téé ní caháⁿ tnúhu Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé, te diú mee-gă ní táúchíúⁿ-gă ní caháⁿ-güedé tnúhu-gá.

¹⁵ Te espíritú sá càháⁿ ndihí ñaha xìi-í-áⁿ néhé-xí iiⁿ sá cání ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te ndihí xíăⁿ chícùhá-xi ñúú-áⁿ, ndihí sá ñúhú dòco ñúú-áⁿ, ndihí nchaa yuyèhe-xi. ¹⁶ Te ñúú-áⁿ iiⁿ-ni nèhe-xi cuendá quèhéⁿ-xi ndihí cuéndá càni-xi, te espíritú-ăⁿ ní chícùhá-xi ndihí sá néhé-xí-ăⁿ ñúú-áⁿ, te nèhe-xi ócó úú ciéndú mǐl mětrú sá cání te diú-ni ducaⁿ nèhe-xi cuendá quèhéⁿ-xi, te diú-ni ducaⁿ nèhe-xi sá dùcúⁿ nchaa vehe càa ñúú-áⁿ. ¹⁷ Te dàtnùní ní chícùhá-xi sá ñúhú dòco ñúú-áⁿ, te xíăⁿ néhé-xí ünídico cùmí mětrú sá dùcúⁿ, te ní chícùhá-xi dàtná chícùhá cue ñáyi ñuyíú-a.

¹⁸ Te sá ñúhú dòco-áⁿ ní cuáha mee-ni yúú văha yúú să nání jāspé, te nihíi ñúú-áⁿ cíú-xí mèe-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te càa datná cáá vìdriú sá ɿ váha càndoo te túu ndàa īngá xio. ¹⁹ Te ndi ùxúú yúú cíú

cìmientú sá ñúhú dòco-áⁿ ndèé ndí díiⁿ nūú yùú vii càa sátá-xi, te yúú díhna ndèé mee-ni yúú vāha sá nání jāspé sátá-xi, te yúú cúú ùú ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání zàfirú sátá-xi, te yúú cúú ùní ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání āgatá sátá-xi, te yúú cúú cùmí ndèé īngá núú yúú vāha sá nání èsmeraldá sátá-xi. ²⁰ Te yúú cúú ùhúⁿ ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání ònícé sátá-xi, te yúú cúú iñú ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání còrnalíná sátá-xi, te yúú cúú ùsá ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání crìsolitú sátá-xi, te yúú cúú ùná ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání bërilú sátá-xi, te yúú cúú iiⁿ ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání tòpacíú sátá-xi, te yúú cúú ùxí ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání crìsopásá sátá-xi, te yúú cúú ùxí iiⁿ ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání jàcintú sátá-xi, te yúú cúú ùxúú ndèé tucu īngá núú yúú vāha sá nání àmatistá sátá-xi. ²¹ Te ndí ùxúú yuyèhe sá ñúhú dòco-áⁿ cùú-xí mèe-ni yúú vāha sá nání përlá, te ndùu nii yúú cúú iiⁿ iiⁿ yuyehe-áⁿ. Te tnuú cåhnú ndècu xítí ñuú-áⁿ cùú-xí mèe-ni díhúⁿ cuàⁿ, te càa-xi datná cáá vïdriú sá tûu ndàa īngá xio.

²² Te ní xiní-í sá ñà túú vèhe núú chíñùhu ñáyiú Dútú Ndiòxí cáá ñùú-áⁿ, chi mee-nă Dútú Ndiòxí Yaá quídé nchàa-ndí tûhú sá vāha ndècu ñuú-áⁿ, ndihí Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dán̄icuèhé-güedé. ²³ Te ñuú-áⁿ ñà túú-gă xíní ñùhu-xi nchícanchii dayèhé-xi, te ni yöó ñà túú-gă xíní ñùhu-xi, chi mee-nă Yă Ndiòxí dáyèhé-gá ñuú-áⁿ ndihí Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ní dán̄icuèhé-güedé. ²⁴ Te cue ñáyiú nchaa ñuú cáá ñuyíú, ñáyiú ní naníhí tâhú xïndecu ñuú-áⁿ

dáyèhé-gá núü-yu, te nchaa cue téé yìndaha ñaha xií-yu nèhe-güedé sá yíñùhu sá cúú-xí ñùú-áⁿ, te quíde cahnu ñaha-güedé xii-gá. ²⁵ Te yuyèhe ñuú-áⁿ ñà túú tnàhí nàndedí, te ñuú-áⁿ ñà túú tnàhí cündiquiⁿ. ²⁶ Te nchaa ñáyiú nèhé-yu sá yíñùhu sá cúú-xí ñùú-áⁿ te quíde cahnú-yu Yá Ndiòxí. ²⁷ Te ñuú-áⁿ vă cúú cündecu ni iiⁿ ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, te ni iiⁿ ñáyiú ndehnde, te ni iiⁿ ñáyiú quíde sá ñà túú cùu váha iní Yá Ndiòxí vá cúú cündecú-yu ñuú-áⁿ, chi mee-ni ñáyiú naníhí tähú ñáyiú yòdo tnuní núú tutú Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ni dánícuèhé-güedé, mee-ni ñáyiú-áⁿ cündecú-yu ñuú-áⁿ.

22

¹ Te sátá dúcáⁿ te diu-ni espíritú-áⁿ ní dánèhé núú ñáhá-xí xíi-í yúte núú ñuhú ndùte candoo canine, te ndute-áⁿ candeca-xi iní ñáyiú ni caa ni quíhíⁿ, te ndute-áⁿ quéé-xí mèi núú núcōo Yá Ndiòxí ndihí Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ni dánícuèhé-güedé. ² Te cuádava tnuú cahnu yáha xítí ñuú-áⁿ cáá yúte-áⁿ, te xio xio yuhu yúte-áⁿ níhnú yùtnu cuuⁿ sávídí-xi, te sávídí nchaa yutnu-áⁿ cúú tucu-xi sá cándëca iní ñáyiú ni caa ni quíhíⁿ, te nchaa yutnu-áⁿ cúúⁿ sávídí-xi úxúú xito iiⁿ cuiá chi ndi tnahá yóó cúúⁿ sávídí-xi, te nchaa ndaha-xi cùu-xi tátña sá cúú-xí nchàa ñáyiú. ³ Te vá yóo iiⁿ-gá cada iiⁿ sá ñà túú cùu váha iní Yá Ndiòxí ñuú-áⁿ. Chi ñuú-áⁿ núcōo mee Yá Ndiòxí ndihí Yaá cáá dàtná cáá iiⁿ mbéé quiti ni dánícuèhé-güedé xítaxi tnùní-gá, te nchaa ñáyiú xìnu cuechi núú-gá

cada càhnu ñahá-yu xii-gá. ⁴ Te nchaa ñáyiú-áⁿ cundehe núü-yu Dútú Ndióxí, te tneé-yu cundee dìu-gá. ⁵ Te ñuuú-áⁿ vă quìní-gá-yu niú, te ni vă cánèhe chiuⁿ-gá-yu ñuhú cutnùní núü-yu, te ni nchícanchii ñá túú-gă xíní ñùhu-xi dayehé ñuuú-áⁿ chi mee Dütú Ndióxí dáyèhé-gá, te ni caa ni quíñíⁿ cunùú-yu cundecú-yu ñuuú-áⁿ.

Sa ta cùyatni nduu quixi tucu Xítohó Jesucristú

⁶ Te sátá dúcáⁿ te ni cachí tnúhu espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndióxí-áⁿ xii-í:

—Nchaandi tihú tnúhu-a cùu-xi mee-ni tnúhu ndáá cuiti. Te Yá Ndióxí Yaá dácàhu iní nchaa cue tée càháⁿ tnúhu-gá nàcuáa caháⁿ-güedé ni tendaha-gá ⁱⁱ espíritú xínú cuèchi núú-gă ni quixi-xi ni dánèhé-xi nchaa ñáyiú xìnu cuechi núú-gă nchaa nàcuáa cada-gá, te vă cùyàa-gá ducaⁿ càda-gá —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁷ Te ni caháⁿ Xítohó Jesucristú, te càchí-gá:

—¡Io ndíhi quixi tucu-í!

’¡Te ío váha tnahá nchaa ñáyiú tníⁱⁱ nchaa tnúhu càháⁿ Yá Ndióxí yódó tnùní núú tutú-a! —duha càchí-gá.

⁸ Te yúhú té Juàá ni tecú dóho-í nchaa nàcuáa ni ngódó tnùní núú tutú-a, te ni xiní núù-í nchaa nàcuáa cada-xi ndéé cuéé-gá. Te sátá dúcáⁿ ni cuu te ni ngüíñí xítí-í núú espíritú sá ni dánèhé núú ñahá nchaa xíăⁿ cuéndá chiñuhu-í-xi ni cùu. ⁹ Te ni càchí-xi:

—Vá dúcáⁿ càda-n, chi yúhú díco xínú cuèchi-í núú Yá Ndióxí dàtná cúú yòhó ndíhi nchaa dava-gá ñáyiú ndècu ndíhi-n ichi-gá càháⁿ-ndó tnúhu-gá, ndíhi nchaa ñáyiú tníⁱⁱ nchaa tnúhu ndéé núú

tùtú-a, te xíăⁿ càchí-í sá vă dúcáⁿ càda-n, chi mee Yă Ndiõxí ducaⁿ chìñuhu-n-gá —càchí espíritu-áⁿ xii-í.

10 Te ní cachí tnúhu tucu-xi xii-í, te càchí-xi:

—Vá chídăhu-n nì iiⁿ tnúhu Yá Ndiõxí ndèé núú tùtú-a, chi sa ní cuyatni cada-xi nchaa nàcuáa ndèé tnuní. **11** Te daña să ncháá ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha na cùndecu-ní-yu ichi-áⁿ, te ducaⁿ-ni dàña-n nchaa ñáyiu quide nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá ná càda nahi-ní-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-yu, te nchaa ñáyiu quide váha te ducaⁿ-ni na càda váha-yu cundecú-yu, te nchaa ñáyiu quide nchaa nacuáa cùu váha iní Yă Ndiõxí te diu-ni ducaⁿ na càdá-yu cundecú-yu —duha càchí espíritu-áⁿ.

12 Te ní cachí Xítôhó Jesucristú:

—Cundedóho-n tnúhu na càháⁿ-í-a. Ío ndíhi quixi tucu-í, te canehe-í nchaa sá ndúú tähú ñáyiu quixi, te nàcuáa ndùu chiuⁿ ní quidé-yu iiⁿ iiⁿ-yu te ducaⁿ cùnduu sá cuăñaha-ě nduu tähű-yu. **13** Te yúhú cùu-í Yaá sa ndècu ndéé cútñàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-í cundecu-í ní caa ní quíhíⁿ —duha càchí-gá.

14 Te váha tähú nchaa ñáyiu sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi, chi ñáyiu-áⁿ ní nduu tähű-yu quíhu-yu xítí ñuú-áⁿ, te caxí-yu sávidí yutnu nùtníi-áⁿ te xíăⁿ candeca-xi iní-yu ní caa ní quíhíⁿ.

15 Te ñuú-áⁿ vă cùu quíhu ní iiⁿ ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha, ni cuè ñáyiu quide nduu, te ni cuè ñáyiu ndècu ichi díi iní, te ni cuè ñáyiu sàhni tnaha ñáyiu-xi, te ni cuè ñáyiu chìñuhu nchaa sá ní cadúha cue téé ñuyíú-a càchí-yu cùu ndióxí, te ni cuè ñáyiu

tnàhá iní dacuàndehnde, te ni ^{iiⁿ} ñáyiu ducaⁿ x̄quide
vá ndúú tähü-yu qūihu-yu x̄ití ñuú-áⁿ.

16 Te ní caháⁿ tucu Xítohó Jesucristú, te càchí-gá:

—Yúhú Xítohó Jesucristú ní tendaha-í espíritú xínú cuèchi núù-í cuéndá cachí tnúhu-xi xii-n nàcuáa ndúu tnúhu cùñaha-n xii nchaa ñáyiu ndècu ndihí-n ichi-í dácuàha tnúhu-í ^{iiⁿ} ^{iiⁿ} ñuú. Te yúhú cùu-í mei ñaní tnáhá ndíi Dàvií, te cada iní-n sá cùu-í dàtná ^{iiⁿ} chódiní quíti quène datneé —duha càchí-gá.

17 Te nchaa ñáyiu cùu cuendá Xítohó Jesucristú Yaá cáá dàtná cáá ^{iiⁿ} mbéé quíti ní dánícuèhé-güedé, diu-ni ñáyiu-áⁿ cùu-yu ñáyiu cada iní-ó sá cùu-yu ^{iiⁿ} ñadihí xíchí tnàndaha ndihí ñaha xii-gá, te ñáyiu-áⁿ ^{iiⁿ}-ni càháⁿ-yu ndihí Espíritú Yá Ndiòxí, te xähäⁿ-yu ndihí Espíritú-gá xii nchaa dava-gá ñáyiu:

—Chí táquixi —cachí-yu xähäⁿ-yu ndihí Espíritú Yá Ndiòxí.

Te nchaa ñáyiu ducaⁿ ndèdóho tnúhu-áⁿ vitna, te xini ñuhu-xi ducaⁿ caháⁿ-yu tnàhá-yu cùñähá-yu xii nchaa dava-gá ñáyiu-áⁿ, te nchaa ñáyiu cuìní tuha ichi-gá te na quíxi-yu, te dìcò ducaⁿ cùu tähü-yu sá cándèca iní-yu ni caa ni quíhíⁿ.

18 Te nchaa nchòhó ñáyiu ndèdóho nchaa nàcuáa càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndèé núú tutú-a càháⁿ-í dóho-ndo. Te núu ^{iiⁿ} ñáyiu na còdo-gá tnúhu chido tnúní-yu núú tutú-a, te Yá Ndiòxí ío dandòho ñaha-gá xií-yu chi yáha-yu nchaa tnúndòho yodo tnuní núú tutú-a te núu ducaⁿ na càdá-yu. **19** Te núu ^{iiⁿ} ñáyiu na chidáhu dava tnúhu Yá Ndiòxí ndèé núú tutú-a te ñáyiu-áⁿ vă ndúú tähü-yu cundecú-yu

ñuuú-gá, te ni vă ndúú tăhŭ-yu sá cándèca iní-yu ní caa ní quíhíⁿ dàtná yódó tnùní núú tùtú-a.

20 Te Xítohó Jesucristú Yaá càháⁿ sá ncháá tnŭhu-a cùu-xi tnúhu ndáá ní cáháⁿ-gá ní tecú dóho-í, te càchí-gá:

—Ndáá sá io ndăhí quixi tucu-í —duha càchí-gá.
Te yúhú ní xáhaⁿ-í xii-gá:

—Ducaⁿ na cùnduu, taquìxi yohó Xítohó Jesucristú —duha ní xáhaⁿ-í xii-gá.

21 Te Xítohó Jesucristú ío na chìndee chitúu ñaha-gă xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te ío chí cádá ndèe iní-nă vitna.

**Tnúhu ní cáháⁿ yă ndiōxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

lxxx

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939